

ОБЩИНА АЛФАТАР
Област Силистра

ПРОГРАМА
ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ
2021 – 2028 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

I. ВЪВЕДЕНИЕ.....	5
I.1. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ОБЩИНА АЛФАТАР	5
I.2. НОРМАТИВНО ОСНОВАНИЕ ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ПРОГРАМАТА	33
I.3. СЪДЪРЖАНИЕ НА ПУО.....	33
I.4. ЦЕЛ НА ПУО	34
I.5. ПРИНЦИПИ НА ПУО	34
I.6. ОБХВАТ НА ПУО	37
I.7. ОДОБРЕНИЕ НА ПУО	37
II. ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗИТЕ НА СЪСТОЯНИЕТО НА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ И ПРОГНОЗИ ЗА КОЛИЧЕСТВОТО И СЪСТАВА НА ОТПАДЪЦИТЕ ЗА ПЕРИОДА НА ДЕЙСТВИЕ НА ПРОГРАМАТА.....	38
II.1. АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО ОТНОСНО ОТПАДЪЦИТЕ	38
II.2. АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА ДЕЙСТВАЩОТО НАЦИОНАЛНО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ И НА СТРАТЕГИЧЕСКИТЕ/ПРОГРАМНИТЕ ДОКУМЕНТИ.....	39
II.3. АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА ПРИЛАГАНЕТО НА ЗАКОНОДАТЕЛСТВОТО ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА МЕСТНО НИВО	39
II.4. АНАЛИЗ НА ДЕЙНОСТТА НА РЕГИОНАЛНО СДРУЖЕНИЕ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ	40
II.5. АНАЛИЗ НА ИНСТИТУЦИОНАЛНИЯ КАПАЦИТЕТ, В Т.Ч. ПРИЛАГАНЕ НА КОНТРОЛНИТЕ ФУНКЦИИ СЪГЛАСНО НАЦИОНАЛНОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО И МЕСТНИТЕ НОРМАТИВНИ АКТОВЕ	40
II.6. АНАЛИЗ И ИНФОРМАЦИЯ ЗА ЗАМЪРСЕНИ В МИНАЛОТО ПЛОЩАДКИ ЗА ОБЕЗВРЕЖДАНЕ НА ОТПАДЪЦИ И ОСЪЩЕСТВЕНИ МЕРКИ ЗА ТЯХНОТО ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ.....	41
II.7. АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА ВЪВЕДЕНИТЕ СХЕМИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ПРИНЦИПА НА „ОТГОВОРНОСТ НА ПРОИЗВОДИТЕЛЯ” И „ЗАМЪРСИТЕЛЯТ ПЛАЩА”	41
II.8. АНАЛИЗ НА ИНФРАСТРУКТУРАТА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ	42
II.9. АНАЛИЗ НА ПРИЛОЖЕНИТЕ МЕРКИ И СЪЩЕСТВУВАЩИ ПРАКТИКИ ПО ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ	42
II.10. АНАЛИЗ НА ИКОНОМИЧЕСКИТЕ ИНСТРУМЕНТИ И СТИМУЛИ В ОБЛАСТТА НА УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ И ЕФЕКТИВНОСТТА ОТ ДЕЙСТВИЕТО ИМ	42
II.11. АНАЛИЗ НА ФИНАНСОВИТЕ ПОТОЦИ ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ С ОТПАДЪЦИТЕ	43
II.12. ИЗГОТВЯНЕ НА ПРОГНОЗИ	44
III. SWOT АНАЛИЗ.....	44
IV. ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ	46

V. ПОДПРОГРАМИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ С ПЛАНОВЕ ЗА ДЕЙСТВИЕ КЪМ ВСЯКА ПОДПРОГРАМА.....	49
V.1. ПРОГРАМА ЗА ПРЕДОТВРЯВАНЕ НА ОБРАЗУВАНЕТО НА ОТПАДЪЦИ.....	49
V.2. ПОДПРОГРАМА ЗА ПРЕДОТВРЯВАНЕ НА ОБРАЗУВАНЕТО НА ХРАНИТЕЛНИ ОТПАДЪЦИ.....	55
V.3. ПРОГРАМА ЗА ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА ПОДГОТОВКА ЗА ПОВТОРНА УПОТРЕБА И ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ НА БИТОВИТЕ ОТПАДЪЦИ	58
V.4. ПРОГРАМА ЗА ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ И ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ НА СТРОИТЕЛНИ ОТПАДЪЦИ И ОТПАДЪЦИ ОТ РАЗРУШАВАНЕ НА СГРАДИ.....	64
V.5. ПРОГРАМА ЗА ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ И ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ НА МРО	68
V.6. ПОДПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОПАКОВКИТЕ И ОТПАДЪЦИТЕ ОТ ОПАКОВКИ...	71
V.7. ПРОГРАМА ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА И РИСКА ОТ ДЕПОНИРАНИТЕ БИТОВИ ОТПАДЪЦИ.....	74
VI. КООРДИНАЦИЯ С ДРУГИ ОБЩИНСКИ И РЕГИОНАЛНИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ.....	77
VII. СИСТЕМА ЗА НАБЛЮДЕНИЕ, КОНТРОЛ И ОТЧИТАНЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОБЩИНСКАТА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ.....	79

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

ЕС	Европейски съюз
ЗМДТ	Закон за местните данъци и такси
ЗУО	Закон за управление на отпадъците
ИУГ	Излезли от употреба гуми
ИУЕЕО	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване
ИУМПС	Излезли от употреба моторни превозни средства
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МРО	Масово разпространени отпадъци
НПУО	Национален план за управление на отпадъците
НСИ	Национален статистически институт
НУБА	Негодни за употреба батерии и акумулатори
ООП	Организации за оползотворяване на отпадъци от опаковки
ОПОС	Оперативна програма "Околна среда"
ПОС	Програма „Околна среда“
ПСОВ	Пречиствателна станция за отпадъчни води
ПУДООС	Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда
РИОСВ	Регионални инспекции по опазване на околната среда и водите
ТБО	Такса битови отпадъци

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящата Програма за управление на отпадъците на община Алфатар за периода 2021-2028 г. се отнася за населените места на територията на разглежданата община.

I.1. Обща характеристика на община Алфатар

Община Алфатар е разположена в североизточна България, в границите на област Силистра, като заема нейната източна част. Тя е една от 7-те общини на област Силистра и е 4 категория (ЕКАТТЕ – SLS01) по категоризацията на общините в Република България, съгласно заповед № РД-02-14-2021/14.08.2011 година на Министъра на регионалното развитие. На изток граничи с община Кайнарджа, север и запад с община Силистра, на запад и юг с община Дулово и на изток с община Тервел – област Добрич.

Общата територия на общината според цифровия модел на кадастралната карта на общината е 248 564 дка (248,56 кв. км.). Територията на общината е разпределена по следния начин: земеделски територии - 133 760 дка; горски територии - 104 834 дка; населени места - 7 415 дка; водни площи - 98 дка; територии за транспорт и инфраструктура - 1 308 дка. Освен общинския център – гр. Алфатар, общинската територия включва още 6 села, в т.ч. 3 кметства – с. Алеково, с. Бистра и с. Чуковец и 3 кметски наместничества – с. Цар Асен, с. Васил Левски и с. Кутловица. Съгласно същата заповед категоризацията на населените места е както следва за: Алфатар (ЕКАТТЕ – 00415 с 4 категория), с. Алеково (ЕКАТТЕ – 00240 с 6 категория), с. Бистра (ЕКАТТЕ – 04145 със 7 категория), с. Чуковец (ЕКАТТЕ – 81712 със 7 категория), с. Цар Асен (ЕКАТТЕ – 78063 с 8 категория), с. Васил Левски (ЕКАТТЕ – 10210 с 8 категория) и с. Кутловица (ЕКАТТЕ – 40751 с 8 категория).

Връзките на община Алфатар се осъществяват главно с автомобилен и железопътен транспорт. Общинският център отстои на 23 км от гр. Силистра, на 125 км от гр. Варна, на 135 км от гр. Русе, на 82 км от гр. Разград, на 70 км от гр. Добрич, на 75 км от гр. Шумен, на 540 км от гр. София, на 140 км от Букурещ (Румъния), на 40 км от Кълъраш (Румъния), на 100 км от Констанца (Румъния), от КПП Силистра на 26 км. Обкръжението на община Алфатар с общини и населени места от по-висока категория е обуславящ фактор в цялостното историческо развитие.

На изток граничи с община Кайнарджа, север и запад с община Силистра, на запад и юг с община Дулово и на юг с община Тервел – област Добрич.

Фигура 1. Община Алфатар, област Силистра, България

Територията на община Алфатар попада в Мизийската плоча съгласно разположението на големите морфотектонски области в България. Утайките на мезозоя и неозоя в областта на плочата са значителни. През мезозоя – горната креда „апт” започва отлагането на пясъчници, а в по-северна част — на варовито-мергелната седиментация. През неозоя – Сарматските седименти се разкриват по деретата, над аптските варовици. Развити са в пясъкливо –глинест фацис. През антропогена-кватернера отложенията имат повсеместно разпространение в разглежданата територия. Те са представени от лъсовия комплекс (лъос и лъсова глина) с мощност до 30-40 см.

Територията се характеризира с дълбочинни подпочвени води. Водоносни се явяват окарстените аптски варовици.

Слаби подпочвени води са установени и в лъсовите отложения. Физикогеоложките процеси на територията на общината са с много съществено проявление и са важен фактор, оказващ влияние върху усвояването и устройството на територията. По физико-механични показатели строителните почви са подразделени на:

- скали, с много добри физико-механични показатели като земна основа;
- полускални, които предлагат сравнително добри инженерно-геоложки условия;
- глинести, които са със занижени физико-механични показатели, а лъсовите отложения служат за земна основа, които притежават неравномерна пропадъчност – II тип.

Територията на общината попада в зоната за сеизмично райониране на Република България с интензивност от VII степен и с сеизмичен коефициент $K_s = 0,10$.

Свлачищата в територията на община Алфатар не са известни.

Полезни изкопаеми. Територията на община Алфатар е бедна на полезни изкопаеми. От нерудните полезни изкопаеми са разработени и ползвани пясъчниците и варовиците от апта на територията на община Алфатар в каменни кариери за добиване

на материал за шосейни настилки и строеж на сгради. Сарматските пясъци са предимно ситни и глинести и са негодни за строителен материал, в строителството.

1.2. ЛАНДШАФТ, БИОЛОГИЧНО РАЗНООБРАЗИЕ И ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ

1.2.1. ЛАНДШАФТ

Характеристиките на **ландшафта** с техните физически, културни и естетико-емоционални измерения участват в характеристиката на ресурсния потенциал на територията, доколкото допринасят за качеството на жизнената среда и за инвестиционната привлекателност. Взаимодействието в течение на времето на територията на общината между природогеографските условия и дадености - климат, релеф, вода, почви, растителност в тяхното естествено развитие и човешката дейност е формирало части от територията със специфичен ландшафтен облик, с различни по големина пространствени измерения. Човешката намеса е изменила облика на природната среда в слаба степен на територията. По предварителна преценка комбинацията от естествени и създадени условия на територията на общината позволява идентифицирането на следните видове и разновидности ландшафти:

Селищни ландшафти. Селищната мрежа е добре развита, обусловена от вековни традиции. Населените места основно са разположени на равнинен терен или затворени долини. Те са с парцелна структура, с голям по площ стопански двор, повечето с изграден център в редки случаи с характерен архитектурно-градоустройствен образ. Въпреки общо взето еднообразния селищен ландшафт на селата, той е благоприятно повлиян от дворищното озеленяване.

Селскостопански ландшафти. Селскостопанските земи са една от основните части от територията на общината. Като ландшафт са носители на специфика, която ги отличава от всички останали селскостопански територии в страната. Макар и в не голям мащаб поземлените участъци, с наситените си цветове през всички сезони формират неповторим пейзаж, за което в много голяма степен допринасят горските полезащитни пояси. В процеса на възстановяване на поземлената собственост и свързаното с него „прекрояване” на поземлената структура, характерният пейзаж на селскостопанските земи прояви изключително висока устойчивост.

Горски ландшафти с неговите разновидности са тясно свързани с предназначението на горите, които са широколистни в по-голямата си част. В Защитената местност „Каракуз” има естествено липово находище. Разнообразието им по хабитуси, колорити и възрастови различия е добра предпоставка за формиране на ландшафт, но се нуждаят от сериозно поддържане и дообогатяване на растителния им състав с нови декоративни дървесни и храстови видове с характерен силует и колорит. Дърводобивните гори са с относително малък дял от горския фонд на общинската територия, но изискват по-сериозни грижи за възстановяването им.

Транспортен ландшафт. В общината транспортните ландшафти, които са свързани в мрежа и „прорязват” останалите ландшафти, се формират от републиканските, общинските и останалите местни пътища. Те имат две измерения – „вписване” в ландшафтите, през които преминават, и собствени технически, функционални характеристики. По отношение на първото измерение трябва да се отбележи, че транспортната инфраструктура е проведена, съобразно природните дадености и нарушаването на ландшафтната цялост на територията е незначително. По

отношение на второто картината е различна в различните части на територията и различните пътища. От гледна точка на техническо състояние и поддръжка като правило те се влошават с намаляването на класа на пътищата. Благоприятен фактор е широко приложеното крайпътно озеленяване. По отношение на крайпътното „обзавеждане“ обаче има още много да се желае.

Защитени ландшафти са представени от защитените територии и защитените зони, описани в следващия раздел „Биологично разнообразие и защитени територии“.

Територията на общината предлага завидно ландшафтно разнообразие, като много от представените видове и разновидности се отличават с подчертана индивидуалност. Преобладаващата част от ландшафтните притежават добра устойчивост. Антропогенната намеса не е довела до неблагоприятни последици върху тях. Нарушените ландшафти са ограничено представени при варовиковите кариеири.

ОУП на общината ще изисква устройствените решения да бъдат насочени към формирането на устойчив и хармоничен ландшафт с изява на специфичните елементи:

- да прилага последователно ландшафтноустройствен подход, насочен към опазването и възстановяването на общите ландшафтни характеристики на територията;
- да проучи внимателно възможните варианти за провеждане на бъдещите транспортни и инфраструктурни мрежи и съоръжения и включване в плана на онези от тях, който в най-малка степен нарушават околната среда и ландшафтните ѝ характеристики;
- при реализирането на мерките за рекултивация на нарушените терени;

1.2.2. БИОЛОГИЧНО РАЗНООБРАЗИЕ

Растителност. Характерът на растителността в общината и нейното географско разпространение се обуславя от особеностите на почвено-климатичните условия и от значителната пряка или косвена намеса на човека. Неоспорими исторически данни свидетелстват, че в миналото общината е била покрита с добре развита горска растителност. С течение на времето част от горската растителност е унищожена за разширяване на обработваемите земи. Заедно с това за значителната намеса на човека по отношение на горската растителност свидетелстват уединени малки по площ дъбови, акациеви и орехови горички. Община Алфатар попада в Мизийската горско-растителната област и в подобласт – “Добруджански растителен район”. Във вертикално отношение растителността в района е представена от запазени в естествени гори и равнинни терени с преобладаване на луковична ливадна, пасищен райграс, троскот, белизма, садина и др. разпространени по мери, необработваеми земи, край пътища. Горските масиви принадлежат на „Долен равнинно-хълмист пояс” с подпояс на равнинно-хълмисти дъбови гори. Горите в района са представени от 97% широколистните видове и 3% иглолистни видове (черен бор). Основният дървесен вид, който преобладава е черът, образуващ смесени и чисто издънкови насаждения. По склоновете на суходолията се срещат формации от смесени насаждения от липа, габър, бряст и клен, а в долините низини - топола и акация. В общината има създадени 500 дка полезащитни пояси от акация, махалебка, гледичия, зарзали, габър и други видове. В състава на характерните за общината растителните формации участват дървесни, храстовидни, полухрастовидни и тревисти видове, както следва:

Сем. Asteraceae: (*Xanthium strumarium* L, *Xanthium spinosum* L, *Carduus acanthoides* L, *Bidens tripartita* L, *Matricaria trichophylla*, *Artemisia vulgaris* L, *Artemisia campestris* L); Lamiaceae (*Salvia pratensis* L, *Mentha arvensis* L); Solanaceae (*Datura stramonium* L); Fabaceae (*Lotus corniculatus* L, *Melilotus alba* Med.); Brassicaceae (*Lepidium campestre* L, R.Br. *Raphanus raphanistrum* L); Euphorbiaceae (*Euphorbia cyparissias* Host.); Chenopodiaceae (*Chenopodium album* L); Papaveraceae (*Papaver rhoeas* L); Plantaginaceae (*Plantago lanceolata* L); Polygonaceae (*Polygonum aviculare* L); Caprifoliaceae (*Sambucus nigra* L); Ericaceae (*Vaccinium uliginosum* L, *Vaccinium vitis-idaea* L, *Vaccinium myrtillus* L); Rosaceae (*Crataegus monogyna* Jacq, *Prunus mahaleb* L, *Prunus spinosa* L); Betulaceae (*Carpinus betulus* L, *Corylus avellana* L); Oleaceae (*Syringa vulgaris* L); Ulmaceae (*Ulmus minor* Mill); Fagaceae (*Quercus robur* L /Q, *pedunculata* Ehrh.); Anacardiaceae (*Cotinus coggygria* Scop.); Tiliaceae (*Tilia cordata* Mill./T. *parvifolia* Ehrh/, *Tilia platyphyllos* Scop./T.); *grandifolia* Neilr./Pinaceae (*Picea abies* L, Karst);

Тревната растителност е представена от типични за дъбовите гори видове житни тревни, острица, ягода, поддъбиче, къпина, мащерка, коприва, жълт кантарион и др.

Специфично растително богатство притежават защитените територии, което се отнася за защитената местност "КАРАКУЗ" е запазена "Естествената липова гора" - 75,10ха, която е определена за защитена територия. В местността "Каракуз" има възможност да се добиват годишно (свежа маса) по 2.5 тона липов цвят, по 2 тона листа и корени от коприва, глог (цветове, плодове и листа) – 200кг.

Няма данни за разпространение на големи формации от лечебни растения.

Животинският свят в близост до урбанизирани зони, инфраструктурни трасета и горския фонд е представен от гръбначната фауна като:

- Клас земноводни: тритон, дъждовник, обикновена чесновница и зелена крастава жаба;

- Клас влечуги: слепоци, ливаден гущер, ивичест гущер, зелен гущер, смок мишкар, пепелянка, обикновена шипоопашата костенурка;

- Клас птици: гугутка, гривяк, гургулица, яребица, фазан, пъдпъдък, обикновена кукувица, сив кълвач, зелен кълвач, полска чучулига, качулата чучулига, селска лястовица, градска лястовица, сврака, полска врана, сива врана, малък орел, ловджийски сокол и сокол скитник;

- Клас бозайници: сърна, благороден елен, елен лопатар, дива свиня, чакал, лисица, див заек, таралеж, къртица, катерица, лалугер, обикновена горска мишка, домашна мишка, сив плъх, сляпо куче, черен пор, язовец.

Въпреки силното намаление в резултата на антропогенна дейност, все още се срещат в естествени условия популации от по-едри бозайници в Държавно ловно стопанство (ДЛС) "Каракуз".

1.2.3. ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ И ОБЕКТИ

Защитените местности и обекти са предназначени за опазване на биологичното разнообразие в екосистемите и на естествените процеси, протичащи в тях, както и характерни или забележителни обекти на неживата природа и пейзажи. В общината са обособени следните защитени обекти и територии по смисъла на Закона за защитените територии:

- **“Лудогорие”** е с обща площ: 91389,06 хектара; местоположение: община Алфатар, община Ветово, община Главиница, община Дулово, община Завет, община Исперих, община Кубрат, община Разград, община Русе, община Самуил, община Силистра, община Ситово, община Сливо поле и община Тутракан.

- **“Хърсовска река”** е с обща площ: 35428,63 хектара; местоположение: община Алфатар, община Дулово, община Кайнарджа, община Силистра и община Тервел.

- под режим на защитени дървесни видове в землището на гр. Алфатар са вековни дъбове в местността "Сухата чешма";

- под режим на защитена местност в землището на гр. Алфатар попада естествено липово насаждение в местността "Каракуз" с обща площ 75,1 ха.;

- под режим на защитени дървесни видове в землището на гр. Алфатар са вековни дъбове в местността "Сухата чешма".

Защитени зони по Натура 2000

В община Алфатар има обявени защитени зони по Натура 2000, които са разпределени по съответните землища на населените места както следва:

- В землището на гр. Алфатар попадат пет защитени зони от Натура 2000 в т.ч. в 3 проектни защитени зони:
 1. “Хърсовска река” – опазване на природните местообитания;
 2. “Хърсовска река” – опазване на дивите птици;
 3. “Лудогорие” – опазване на природните местообитания;
 4. “Лудогорие” – опазване на дивите птици;
 5. “Лудогорие – Сребърна” – опазване на природните местообитания;
- В землището на с. Алеково попада в 2 защитени зони от Натура 2000:
 1. “Хърсовска река” – опазване на дивите птици;
 2. “Хърсовска река” – опазване на природните местообитания;
- В землището на с. Бистра попада в 2 защитени зони от Натура 2000:
 1. “Хърсовска река” – опазване на дивите птици;
 2. “Хърсовска река” – опазване на природните местообитания;
- В землището на с. Васил Левски попада в 2 защитени зони от Натура 2000:
 1. “Хърсовска река” – опазване на дивите птици;
 2. “Хърсовска река” – опазване на природните местообитания;
- В землището на с. Кутловица попада в 2 защитени зони от Натура 2000:
 1. “Хърсовска река” – опазване на дивите птици;
 2. “Хърсовска река” – опазване на природните местообитания;
- В землището на с. Цар Асен попада в 3 защитени зони от Натура 2000:
 1. “Хърсовска река” – опазване на дивите птици;
 2. “Хърсовска река” – опазване на природните местообитания;
 3. “Лудогорие” – опазване на природните местообитания;

- В землището на с. Чуковец попада в 2 защитени зони от Натура 2000:
 1. “Хърсовска река” – опазване на дивите птици;
 2. “Хърсовска река” – опазване на природните местообитания;

Защитена местност “Каракуз” – обща площ 74,07 хектара; местоположение: община Алфатар – гр. Алфатар. Защитено е естествено липово находище.

Защитена местност “Малък Канагьол” – обща площ 369,96 хектара; местоположение: община Алфатар – с. Васил Левски, с. Кутловица; община Кайнарджа – с. Попрусаново, с. Стрелково, община Силистра – с. Богорово, с. Главан, с. Попкралево.

Опазване на уникален ландшафт, включващ каньоновидно суходоліе, характерни скални образувания, редки хазмофитни растителни съобщества, естествените местообитания на защитени растителни и животински видове; предоставяне на възможност за научни изследвания и развитие на устойчив туризъм.

Зелена система

В този раздел като елементи на зелената система на общината се разглеждат следните, създадени или облагородени от човека зелени площи в селищата и извън селищни територии:

- обществени паркове и градини;
- специализирани паркове и градини;
- санитарно-защитно озеленяване;
- транспортно озеленяване;
- озеленяване за ограничено ползване.

Горските територии, чиито средообразуващ ефект е от изключително значение за екологичната обстановка, са разгледани в друг раздел.

Обществени паркове и градини съществуват във всички населени места, но точни данни няма за площите, поради липса на застроителни планове (с изключение на Алфатар). Високата задоволеност се дължи от една страна на сериозното нарастване на обществените озеленени площи в селата през периода 1965-1994 г., когато са се оформили центровете на населените места, а от друга на намаляването на числеността на селското население. Специализирани паркове и градини няма, като се изключат гробищните паркове, които ги има във всички населени места. От гледна точка на екологичната инфраструктура представителите на общинската територия на санитарно-защитното озеленяване с най-голямо значение са залесените дърета и оврази ветрозащитните пояси. Транспортно озеленяване има по протежение на част от извън селищните участъци на пътищата и непланирано. Озеленените площи за ограничено обществено ползване са слабо представени в общината. Озеленяването на спортни обекти и спортни съоръжения се извършва периодично, като се увеличават площите и терените за спорт и отдих.

Община Алфатар притежава значително и разнородно биоразнообразие – ценна флора и фауна, атрактивни природни феномени. Защитените територии и защитените зони по Натура 2000 покриват голяма площ от територия. Селищата притежават като цяло добро обществено озеленяване, което се отличава с високо ниво на поддържане. Защитените територии са регламентирани по съответния ред, режими на ползване и

защита. Утвърдени са точните граници на местообитанията и регламентирани режими за ползване и опазване.

Община Алфатар се състои от седем населени места: общински център (гр. Алфатар), 3 кметства (с. Алеково, с. Бистра и с. Чуковец) и 3 кметски наместничества (с. Цар Асен, с. Васил Левски и с. Кутловица).

За последните десет години, населението на община Алфатар е намаляло с приблизително 300 души. Населението е концентрирано е предимно в гр. Алфатар. В селата Кутловица, Васил Левски и Цар Асен се наблюдава обезлюдяване. Домакинства към 31.12.2020г. – 1766 за цялата община.

Таблица (1)

Население на община Алфатар

Населени места	Население по години								
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
с. Алеково	527	508	490	477	475	461	442	448	430
гр. Алфатар	1607	1576	1535	1507	1486	1468	1468	1461	1436
с. Бистра	581	598	599	602	594	599	589	596	591
с. Васил Левски	65	61	64	63	60	59	51	50	49
с. Кутловица	55	51	53	48	44	43	41	36	33
с. Цар Асен	83	79	75	72	69	63	58	54	48
с. Чуковец	450	453	450	441	435	439	440	438	435
Общо население	3368	3326	3266	3210	3163	3132	3089	3083	3022

(според данни на НСИ -демографската статистика е към дата 31.12.2020 г.)

ДЕМОГРАФСКА СИТУАЦИЯ

През последните години възрастова структура на населението в общината, бавно, но постъпателно се влошава. Поради негативните процеси в демографското развитие на общината се наблюдава намаление на населението под трудоспособна възраст. Спадането на раждаемостта, отрицателен естествен прираст, миграция към големите градове се отразяват изключително неблагоприятно и водят до застаряване на населението. Всичко това рефлектира върху устойчивото развитие на обществото и прави по-сложни преходите от един жизнен цикъл в друг. Младите хора вече осъществяват значително по-късно своите важни житейски стъпки и цели - като завършване на образование, започване на работа, раждане и отглеждане на деца.

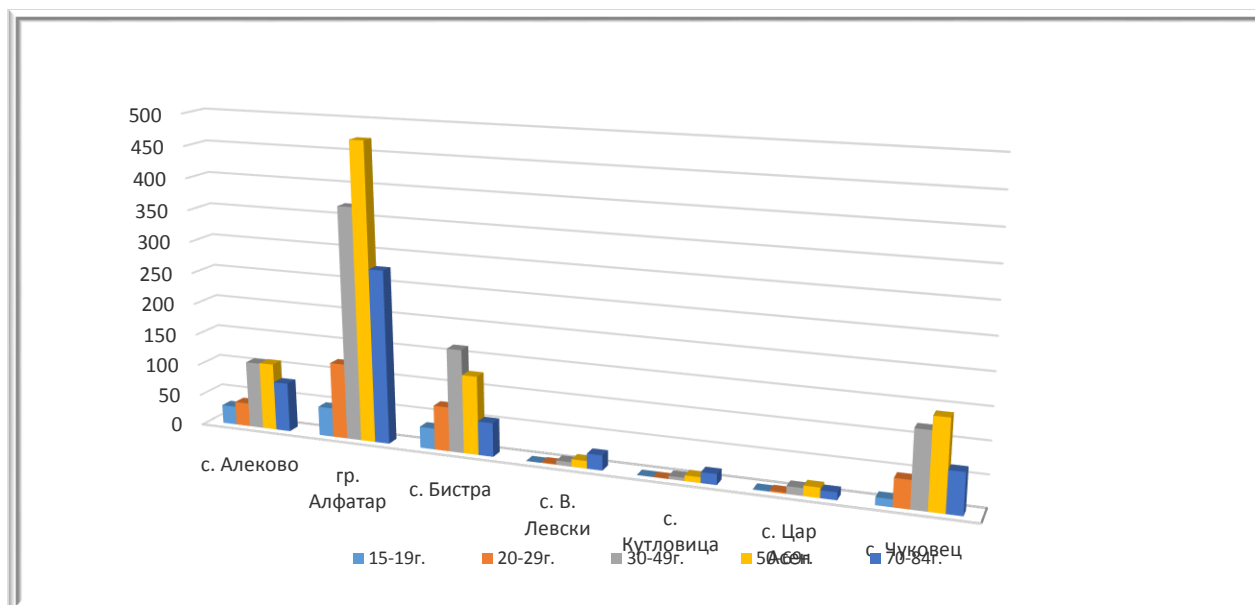
Таблица (2)

Населението на община Алфатар по възрастови групи

Възраст	2016 г.	2017г.	2018 г.	2019 г.	2020 г.
0	23	21	8	22	19
1-4	96	95	89	96	94
5-9	120	125	125	108	121
10-14	113	110	120	126	112
15-19	149	145	140	138	124
20-24	133	134	128	138	140
25-29	183	176	159	149	137
30-34	188	170	176	186	187
35-39	180	237	206	190	186
40-44	217	202	201	194	190
45-49	250	243	217	215	222
50-54	275	263	267	252	253
55-59	238	200	227	234	259
60-64	239	240	175	232	189
65-69	266	244	225	249	196
70-74	217	217	217	208	211
75-79	163	168	206	170	184
80-84	90	105	154	115	131
85 и повече	23	37	49	61	67

(по данни на НСИ (демографската статистика е към дата 31.12.2020 г.)

Възrastова структура по населени места за 2020 г.

Трудовите ресурси се обуславят от броя на населението и неговото механично движение. Най-голям дял за формиране на трудовите ресурси се пада на населението в трудоспособна възраст (16-62г. жени и 16-66г. мъже). В община Алфатар трудоспособното население, възлиза на 1801 души. Основната част от населението в трудоспособна възраст се намира в гр. Алфатар.

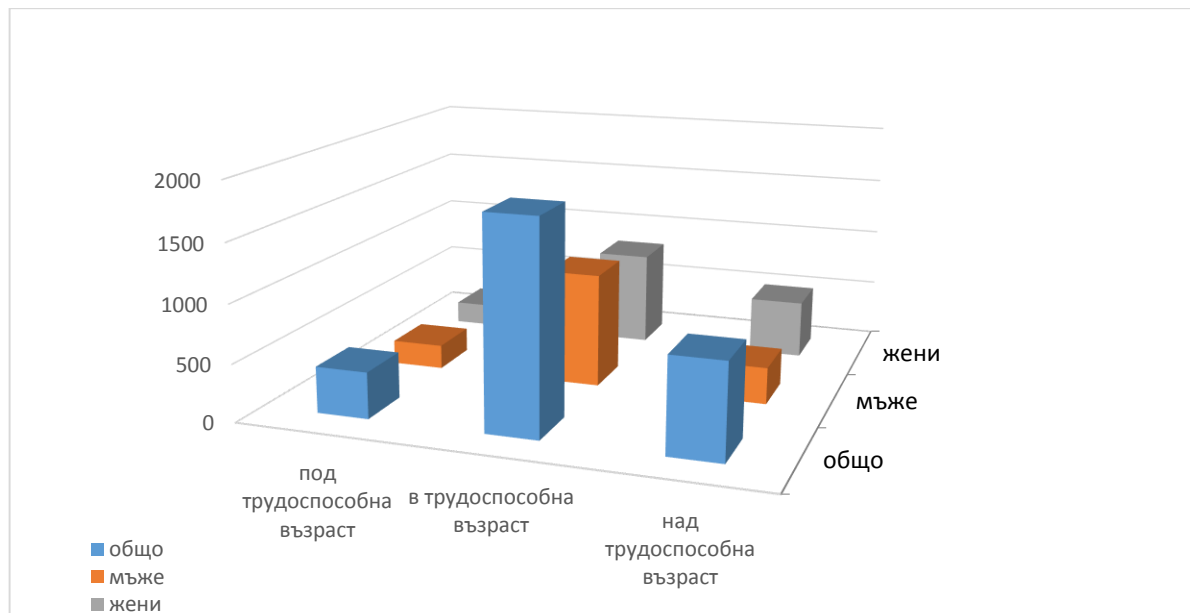
Влияние върху обхвата на населението в и над трудоспособна възраст оказват както остаряването на населението, така и законодателните промени в определянето на възрастовите граници за пенсиониране.

Влияние върху обхвата на населението в и над трудоспособна възраст оказват както остаряването на населението, така и законодателните промени в определянето на възрастовите граници за пенсиониране.

Най-силно влияние за намаление на населението оказват промените в естественото движение и особено миграция на младото население извън областта и извън страната.

Неблагоприятните стойности на основните демографски показатели в община Алфатар – ниска раждаемост и висока смъртност, обуславят отрицателния естествения прираст и застаряването на населението. Налице е механичен отлив както от селата, така и от общинския център.

Население под, в и над трудоспособна възраст по пол в Община Алфатар

(по данни на НСИ за 2019 г.)

Влияние върху обхвата на населението в и над трудоспособна възраст оказват както остаряването на населението, така и законодателните промени в определянето на възрастовите граници за пенсиониране.

Най-силно влияние за намаление на населението оказват промените в естественото движение и особено миграция на младото население извън областта и извън страната.

Неблагоприятните стойности на основните демографски показатели в община Алфатар – ниска раждаемост и висока смъртност, обуславят отрицателния естествения прираст и застаряването на населението. Налице е механичен отлив както от селата, така и от общинския център.

Етническа група в общината

Данните от дирекция „Бюро по труда”, дирекция „Социално подпомагане” са на основа на доброволно самоопределяне на регистриращите се.

Таблица (3)

Етническият състав на населението в Община Алфатар към 31.12.2020 г.

Населено място	Лица, отговорили на доброволния въпрос за етническа принадлежност	Етническа група			
		Българска	Турска	Ромска	Друга
с. Алеково	430	277	0	149	4
гр. Алфатар	1432	1352	53	21	6
с. Бистра	592	3	278	311	0
с. Васил Левски	49	49	0	0	0
с. Кутловица	33	33	0	0	0
с. Цар Асен	48	45	3	0	0
с. Чуковец	438	0	438	0	0
ОБЩО	3022	1759	772	481	10

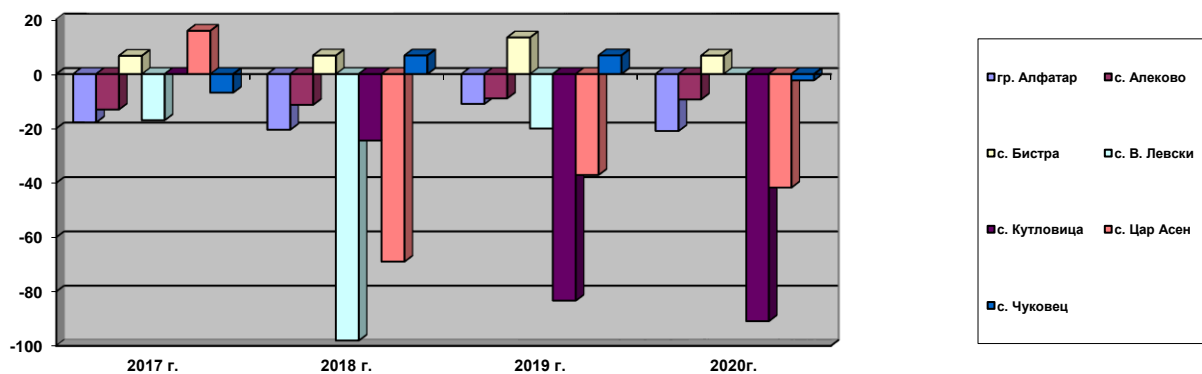
(по данни на АПОН при Община Алфатар)

В община Алфатар, ромите са третата по големина етническа група. Ромското население е концентрирано в селата Бистра и Алеково.

Село Бистра е с най-висок положителен естествен прираст през последните години.

Фигура (3)

Естествен прираст по населени места

(по данни на АПОН при Община Алфатар)

На фона на застаряващото население като цяло, се очертават проблемите с ранните бракове и високата раждаемост на ромски деца, в семейства с недостатъчни възможности за отглеждане на дете и родителски практики, пречателни социализирането на децата в по-късна възраст. Такива са: ниска или липсваща хигиенна култура, невладеенето и неупотребата на български език в младите ромски семейства, проблеми, придружени от безработица и изолираност.

Таблица (4)

Икономическата активност на населението на община Алфатар към 31.12.2020г.

Населени места	Икономически активни			Икономически неактивни
	Общо	Заети	Безработни	
Община Алфатар	1823	962	211- регистрирани в ДБТ	1199
с. Алеково	251	45	27	179
гр. Алфатар	896	356	69	540
с. Бистра	350	264	86	241
с. Васил Левски	13	13	0	36
с. Кутловица	9	8	1	24
с. Цар Асен	27	22	5	21
с. Чуковец	277	254	23	158

По данни на дирекция „Бюро по труда” – гр. Дулово към настоящия момент регистрираните роми са 61. През 2018 г. – 27 роми са били включени по програмите за временна заетост, 2019 г. - 64, а за 2020 г. - 22 роми са били включени по програмите за временна заетост, преминали са обучение и са придобили сертификати.

Един от основните проблеми е, че броят на не регистрираните роми е голям и точно този не установен брой са пасивни в търсенето на работа.

Ниската образователна квалификация при уязвимите групи и ромите допълнително затруднява намирането им на добре заплатена работа. Поради тази причина те имат достъп единствено до най-тежката и не предпочитана физическа работа, заплащането за която е и най-ниско. Липсата на постоянни и добри доходи се отразява във всички аспекти на живота на ромите и води до бедност, жилищни проблеми, социална изолация, включително на децата в училище, затруднен достъп до образование и до здравно обслужване.

СЪСТОЯНИЕ НА МЕСТНАТА ИКОНОМИКА

Селско и горско стопанство

Селското стопанство е основното предимство на община Алфатар. Общината разполага с голямо количество плодородна земя и благоприятен за земеделие климат.

По информация от ОСЗ Силистра, офис Алфатар общата площ на селскостопанският фонд на общината е 133 760 дка, от които 108 487 дка са обработваеми ниви. Териториите за горски стопанства са 104 834 дка.

Земеделието е преобразувано в сектор на частни индивидуални стопани и кооперации. Земеделието в общината се определя от развитието на два подотрасъла – растениевъдство и животновъдство.

Растениевъдство

Основната земеделска култура, която се произвежда на територията на общината е пшеницата. Освен нея, земеделските производители отглеждат царевица, слънчоглед, рапица, ечемик. Билковите насаждения, като лавандула, бял равнец и др. заемат малък дял от заетите площи. През последните 3 години се наблюдава тенденция за отглеждане на зеленчуци – картофи, лук, чесън, краставички, бял боб и др. Същите се отглеждат на малки площи и заемат незначителен дял от местното производство.

Таблица (5)

Структура на културите в общината за периода 2018 г.-2020 г. (дка/площи).

Вид култура	2018 г.	2019 г.	2020 г.
Пшеница	36593	41247	40165
Царевица за зърно	7205	5072	10715
Маслодаен слънчоглед	4317	3852	8869
Маслодайна рапица	4871	288	1838
Ечемик	485	741	1328

През последните години се наблюдава спад в средните добиви от основните земеделски култури. Те са една променлива величина, влияеща се от лоши атмосферни условия, несигурен пазар, остаряла и амортизирана техника за обработка на земеделските земи.

Структурата на посевните площи се реализира чрез силно опростена структура на производство – пшеница, царевица, слънчоглед, ечемик. Тенденцията на превес на житните култури се отразява неблагоприятно върху равнището на средните добиви в резултата на моно културите.

Растително-защитни мероприятия - провежда се ефективно най- вече срещу плевелите. Липсват поливни площи.

Развитието на отрасъла е в пряка зависимост от развитието на аграрната реформа (поземлена реформа, организационни структури, данъчна политика, финансиране и кредитиране, ценова политика, субсидиране).

Поземлената реформа доведе до възстановяване на частната собственост и раздробеност и персонификация на земята. След възстановяване и подялбата на земите между потенциалните наследници, бъдещите собственици са над 5000 със среден размер между 12-23 дка.

Таблица (6)

Средни добиви от основните земеделски култури в общината за периода 2018-2020 г. (кг./дка)

Вид култура	2018 г.	2019 г.	2020 г.
Пшеница	500	550	250
Царевица за зърно	650	700	400
Маслодаен слънчоглед	200	250	200
Маслодайна рапица	200	135	280
Ечемик	300	500	290

В посочената по-долу таблица са представени броя на земеделските стопани по населени места и отглежданите от тях култури.

Таблица (7)

Засети – хектари и вид култура на земеделските стопани за периода 2018-2020 г.

2018 г.				
Земеделска стопани	Населено място на дейност	Култура	Засети-хектари	Намерения за засяване - хектари
59	Алфатар	Обикн. (мека) пшеница	2144,2484	-
		Ечемик	38,5252	-
		Царевица за зърно	274,5117	715,1392
		Слънчоглед	104,5137	1190,4281
		Рапица	177,36	
		Люцерна	103,47	8,4
		Дини	0,4938	-
15	Алеково	Обикн. (мека) пшеница	386,8261	-
		Овес	20,6	-

		Царевица за зърно	194,6927	114,1498
		Слънчоглед	150,7861	115,599
		Рапица	231,3109	3
		Люцерна	38,05	-
		Дини	-	0,64
		Кайсии, зарзали	11,6472	-
15	Бистра	Обикн. (мека) пшеница	293,661	-
		Царевица за зърно	172,2431	63,5989
		Слънчоглед	37,4084	24,3396
		Люцерна	26,2811	1,3405
		Естествени ливади	6,8	-
2	Васил Левски	Обикн. (мека) пшеница	307,7934	-
		Ечемик	10	-
		Царевица за зърно	-	92,5
		Слънчоглед	91,1671	199,8464
		Рапица	55,9214	350,2002
		Люцерна	4	2
		Дини	-	1
		Други овощни видове	0,14	-
2	Кутловица	Обикн. (мека) пшеница	80,4185	-
		Царевица за зърно	78,1919	479,4727
		Слънчоглед	-	142,6505
		Рапица	16	-
		Люцерна	12,9667	2,7
2	Цар Асен	Обикн. (мека) пшеница	300,3531	-
		Царевица за зърно	0,85	40,0035
		Слънчоглед	41,03	250,5329
		Рапица	6,5	-
		Люцерна	2,371	-
		Кайсии, зарзали	7,4758	-
10	Чуковец	Обикн. (мека) пшеница	145,9622	-
		Царевица за зърно	-	1
		Слънчоглед	6,84	38,4152
		Люцерна	25,58	0,7

		Дини	-	1
2019 г.				
Земеделска стопани	Населено място на дейност	Култура	Засети-хектари	
55	Алфатар	Обикн. (мека) пшеница	2082,3239	-
		Ечемик	60,11	-
		Царевица за зърно	427,9453	1016,9351
		Слънчоглед	287,8442	570,928
		Рапица	128,611	-
		Люцерна	112,2763	0,67
		Кайсии, зарзали	11,8101	-
10	Алеково	Обикн. (мека) пшеница	458,3254	-
		Ечемик	14	-
		Царевица за зърно	30,2243	265,1969
		Слънчоглед	33,5122	306,8391
		Рапица	-	3
		Люцерна	37,5509	-
		Кайсии, зарзали	11,6472	-
13	Бистра	Обикн. (мека) пшеница	197,7439	-
		Царевица за зърно	21,319	50,7908
		Слънчоглед	48,5	214,1933
		Рапица	82,85	-
		Царевица за силаж	13	-
		Люцерна	14,36	-
		Естествени ливади	6,8	-
2	Васил Левски	Обикн. (мека) пшеница	68,3598	-
		Царевица за зърно	-	306,3555
		Слънчоглед	1,697	160,7308
		Рапица	5,1	-
		Люцерна	6	-
		Други овощни видове	0,24	-
3	Кутловица	Обикн. (мека) пшеница	339,2646	-
		Царевица за зърно	27,7321	334,2904
		Слънчоглед	4,9	9

		Рапица	0,9963	-
		Люцерна	12,9167	4,158
1	Цар Асен	Обикн. (мека) пшеница	421,2023	-
		Царевица за зърно	-	109,8801
		Слънчоглед	5,8601	175,7148
		Рапица	71,26	-
		Люцерна	1,8571	-
		Кайсии, зарзали	7,4752	-
10	Чуковец	Обикн. (мека) пшеница	17,4406	-
		Царевица за зърно	-	50,5045
		Слънчоглед	2,9	112,0217
		Люцерна	25,4	1,7
2020 г.				
Земеделска стопани	Населено място на дейност	Култура	Засети-хектари	
53	Алфатар	Обикн. (мека) пшеница	2051,4397	-
		Ечемик	125,8544	-
		Царевица за зърно	499,3763	914,6364
		Слънчоглед	517,7249	473,245
		Рапица	35,41	-
		Люцерна	100,7106	8,7
		Кайсии, зарзали	11,8101	-
		Дини	0,2	
10	Алеково	Обикн. (мека) пшеница	450,1729	-
		Царевица за зърно	292,7326	237,383
		Слънчоглед	25,261	176,4435
		Люцерна	23,7538	-
		Естествени ливади	35,4008	-
		Кайсии, зарзали	11,6472	-
10	Бистра	Обикн. (мека) пшеница	442,6428	-
		Царевица за зърно	24,2278	12,01
		Слънчоглед	44,5139	68,251
		Люцерна	11,7683	-
2	Васил Левски	Обикн. (мека) пшеница	482,4335	-

		Царевица за зърно	142,8945	86,9546
		Слънчоглед	240,6014	155,5
		Люцерна	5,4	-
3	Кутловица	Обикн. (мека) пшеница	219,7106	-
		Царевица за зърно	102,9327	363,3291
		Слънчоглед	26,7712	-
		Рапица	90	-
		Люцерна	16,9781	-
1	Цар Асен	Обикн. (мека) пшеница	235,1356	-
		Ечемик	6,983	-
		Царевица за зърно	4,9166	137,0827
		Слънчоглед	32,018	228,688
		Рапица	58,4	-
		Люцерна	-	1,5
		Кайсии, зарзали	5,3692	-
10	Чуковед	Обикн. (мека) пшеница	134,9188	-
		Царевица за зърно	4,4176	6,9168
		Тютюн	-	0,9
		Слънчоглед	-	26,5693
		Люцерна	28,5455	-

Трайни насаждения

Трайни насаждения са представени предимно от кайсии, сливи, череша и лоза - винена. Общата площ/дка на трайните насаждения към 2020г. е 2659, от които 786 дка са лоза-винена. Средните добиви от са непостоянни, поради климатичните условия. Поради застаряване на лозовите насаждения се наблюдава тенденция за изкореняване и превръщането им в орна земя.

Интересът към създаване на нови овощни насаждения в общината е сравнително добър, поради факта че земеделските стопани имат достъп до европейско финансиране.

Както при основните култури, така и при трайните насаждения не се забелязва увеличаване на средните добиви. Добивите за последните 3 години са посочени в Таблица № 8.

Среден добив от трайни насаждения (кг/дка)

Вид насаждения	трайни	2018	2019	2020
Кайсии		208	360	350
Лоза-винени		200	350	150
Сливи		-	250	300
Череша		238	225	236

Земеделието в общината във висока степен се развива съобразно потребностите на пазара. Структурата му се променя с развитието на традиционни и нови пазарни култури, с използване на специфичните особености на климата, почвите, екологично чиста околна среда и осигуряване на качествена суровина за преработка и потребление. Би следвало да се заложи на разнообразие за отглеждане на култури, различни от основните - бобови култури и на зеленчуко-производство, за които има благоприятни вътрешни и външни пазарни условия и висока икономическа ефективност.

С навлизането на нетрадиционни, но силно пазарно ориентирани етерично-маслени култури и билки ще се промени структурата на посевните площи.

Животновъдство.

Животновъдството се развива предимно от частни стопани за задоволяване на собствени потребности в следните отрасли: говедовъдство, овцевъдство, свиневъдство, птицевъдство, рибовъдство и пчеларство.

Като цяло всички отрасли са разпръснати в еднолични стопанства и малки ферми, с изключение на птицевъдството и отчасти свиневъдството.

Говедовъдството е представено в месодайното направление. Млечното направление в говедовъдството по-скоро допълва фонда на натуралните стопанства, поради ниската му изкупна цена.

Овцевъдството и козевъдството са ограничена пазарна ориентация (с изключение на месодайното), но реализират по-вече натурална продукция (месо, мляко, вълна) за консумация, поради и което се поддържа една постоянна численост през годините.

Птицевъдството е съсредоточено в една ферма на територията на община Алфатар с яйценосно направление и в малки лични стопанства.

Традиционно развиваното **пчеларството** е в подем. Значително се е увеличил броя на пчелните семейства – 4531 бр. (регистрирани) отглеждани предимно в населените места и малка част в горските масиви. Общото производство на пчелни продукти (с пазарна реализация) за последните две години се е увеличило. Затрудненото сертифициране на партидите (минимални количества) затрудняват пазарната му реализация.

Главната причина за намаление в производството на всички животински продукти е в драстичния спад на поголовието и ниската продуктивност на наличните животни.

Колебание и цикличност в производството в земеделието в зависимост от климатичните условия през последните години винаги е имало и ще има, но тук не става въпрос за колебания, а за трайни тенденции. Стопански субекти: птицеферма – кокошки носачки; свинеферма – една и строителство на свинеферма за свине майки и угодяване.

В Таблица 9 е представено развитието на животновъдството по вид и брой през последните две години.

Таблица (9)

Селскостопански животни в община Алфатар

Животни	Брой
<u>2018 г.</u>	
Птици	
в т.ч. стокови носачки	2125
в т.ч. бройлери	1074
в т.ч. пуйки	565
в т.ч. други видове (патици, гъски)	367
Говеда	
Говеда неавтохтонни породи с предназначение за месо на възраст от 6 до 24 месеца	80
Говеда неавтохтонни породи с предназначение за мляко на възраст от 6 до 24 месеца	218
Говеда неавтохтонни с предназначение за месо на възраст над 24 месеца	25
Говеда неавтохтонни породи с предназначение за мляко на възраст над 24 месеца	722
Биволи	
Биволи неавтохтонни породи на възраст от 6 до 24 месеца	2
Биволи неавтохтонни породи на възраст над 24 месеца	19
Коне	
Коне неавтохтонни породи на възраст над 6 месеца	10
Овце	
Овце майки неавтохтонни породи на възраст над 12 месеца	1882

Кози	
Кози майки неавтохтонни породи на възраст над 12 месеца	1333
Свине	68
Пчелни семейства	5557
<u>2019 г.</u>	
Птици	
в т.ч. стокови носачки	2096
в т.ч. бройлери	1165
в т.ч. пуйки	631
в т.ч. други видове (патици, гъски)	69
Говеда	
Говеда неавтохтонни породи с предназначение за месо на възраст от 6 до 24 месеца	88
Говеда неавтохтонни породи с предназначение за мляко на възраст от 6 до 24 месеца	243
Говеда неавтохтонни породи с предназначение за месо на възраст над 24 месеца	37
Говеда неавтохтонни породи с предназначение за мляко на възраст над 24 месеца	764
Биволи	
Биволи неавтохтонни породи на възраст от 6 до 24 месеца	2
Биволи неавтохтонни породи на възраст над 24 месеца	17
Коне	
Коне неавтохтонни породи на възраст над 6 месеца	9
Овце	
Дребни преживни животни автохтонни породи на възраст над 12 месеца	1833
Кози	
Дребни преживни животни автохтонни породи на възраст над 12 месеца	1746
Свине	11
Пчелни семейства	
<u>2020 г.</u>	
Птици	
в т.ч. стокови носачки	58

в т.ч. бройлери	153
в т.ч. пуйки	25
в т.ч. други видове (патици, гъски)	22
Говеда	
Говеда неавтохтонни породи с предназначение за месо на възраст от 6 до 24 месеца	75
Говеда неавтохтонни породи с предназначение за мляко на възраст от 6 до 24 месеца	212
Говеда неавтохтонни породи с предназначение за месо на възраст над 24 месеца	30
Говеда неавтохтонни породи с предназначение за мляко на възраст над 24 месеца	673
Биволи	
Биволи неавтохтонни породи на възраст от 6 до 24 месеца	3
Биволи неавтохтонни породи на възраст над 24 месеца	15
Коне	
Коне неавтохтонни породи на възраст над 6 месеца	3
Овце	
Дребни преживни животни неавтохтонни породи на възраст над 12 месеца	1577
Кози	
Дребни преживни животни неавтохтонни породи на възраст над 12 месеца	1321
Свине	1
Пчелни семейства	4531

Горско стопанство

Горския фонд в община Алфатар попада в обхвата на Държавно лесничейство (ДЛ) - Силистра и на Държавна дивечовъдна станция (ДДС) "Каракуз" със седалище гр. Дулово. Горите в района са представени от широколистните видове 97% и 3% иглолистни видове (черен бор). Основният дървесен вид, който преобладава е церът, образуващ смесени и чисто издънкови насаждения. По склоновете на суходолията има смесени насаждения от липа, габър, бряст и клен, а в долинните низини топола, акация. Този отрасъл заема малък % от икономиката на общината, развитието му е необходимо по няколко причини: ангажиране на работна ръка и добив на дървен материал за промишлена обработка и за огрев.

В ДДС „Каракуз” наред с лесоустройствените дейности, се извършват и дейности за запазване и обогатяване на видовото разнообразие на дивеча. Характерни за района са следните видове дивеч: - благороден елен, сърна, дива свиня, заек, лисица, яребица, фазан, пъдпъдък.

В общината има създадени 500 дка полезащитни пояси от акация, махалебка, гледичия, зарзали, габър и др. видове. По настоящем те са стопанисвани от държавата и са в лошо състояние: силно проредени, ограничени хоризонтално и вертикално. Успоредно на път I-7, с обща дължина 18 км. поясите са достигнали до пътната настилка, поради лошо поддържане и по този начин ограничават ползването на земеделските земи.

Създаването на нови горски масиви, отглеждането и дърводобива са традиционно планирани в лесоустройствени планове.

Община Алфатар има възстановени 209 хектара горска територия, възстановени по ЗСПЗЗ, на същите е изготвен ЛУП 2011-2021 (Лесоустройствен проект) и одобрен ГСП (Горско стопански план).

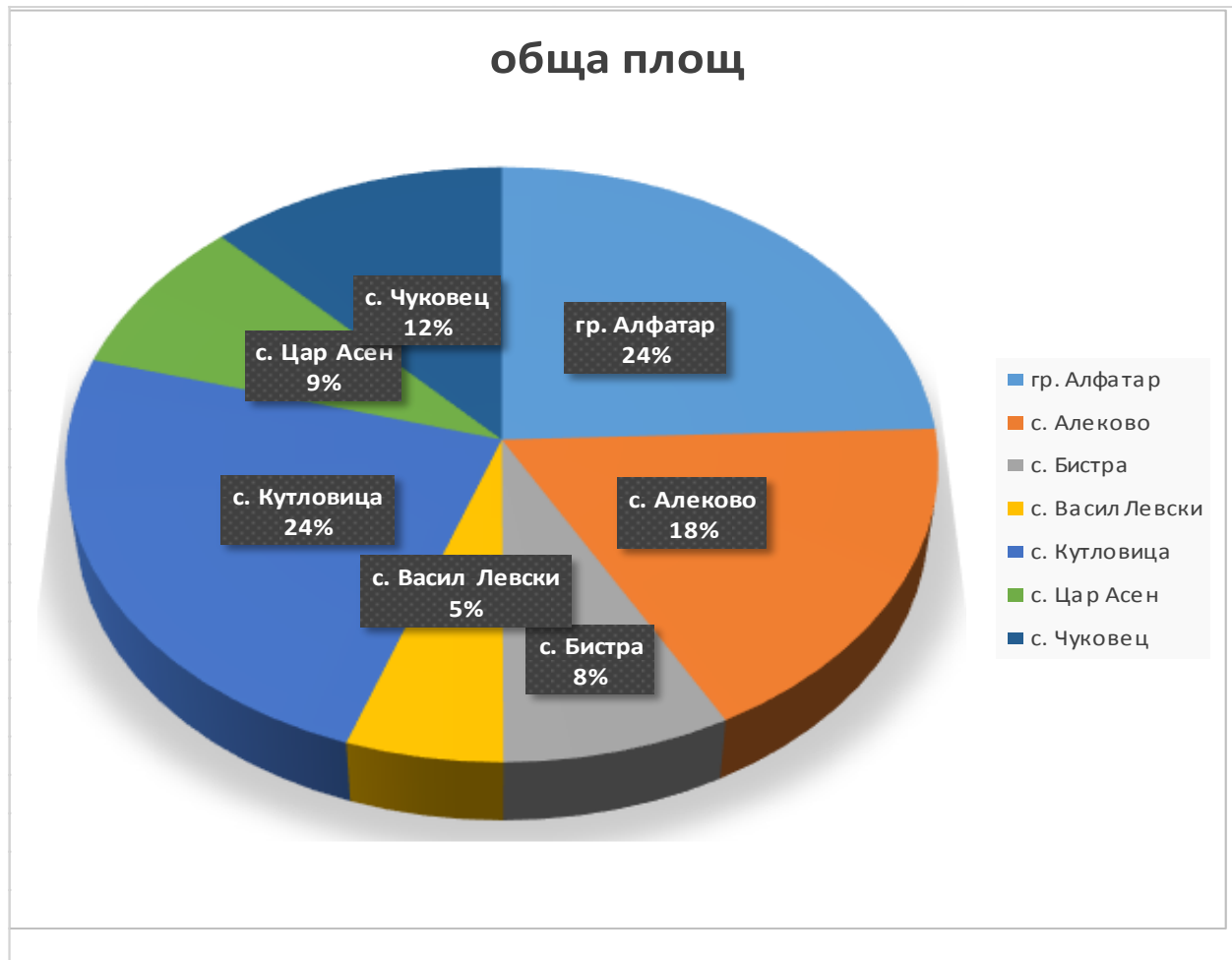
Таблица (10)

Горско-стопански клас (площ/ха)

Стопански клас	Площ/хектари
Иглолистни	2.00
Широколистни	5.00
Церов за превръщане	84.00
Акациев и Келяв габъров	90.00
Тополов	28.00
	Общо: 209.00

Фигура (4)

Разпределение на общата площ по населени места (площ/ха)

ИЗВОДИ:

- разнообразие за отглеждане на култури, различни от основните - бобови култури и на зеленчуко-производство;
- промяната в структурата на посевните площи за отглеждане на нетрадиционни култури – билки и етерични масла;
- необходимо е да бъдат предприети мерки за укрепването на селското и горско стопанство на територията на общината;
- относно перспективите за развитие на животновъдство, дейностите трябва да бъдат насочени към: модернизация на съществуващи помещения за отглеждане на животни;
- необходимо е да се подобри икономическата стойност на горите, след извършени сечи да се извършва залесяване, да се изградят горски пътища, да не се допускат ерозионни процеси и нерегламентирани сечи;

ПРОМИШЛЕННОСТ

Финансовата стабилизация породена от валутния борд до този момент указват благотворно влияние за развитието на предприятия от промишлената сфера. На територията на общината това са от хранително-вкусовата промишленост и дървопреработвателната. Разпределението на промишленото производство е крайно неравномерно. В общинския център е съсредоточена над 90% от промишлеността. Това разпределение на промишлените предприятия създава известни проблеми по заетостта на работната сила.

Хранително-вкусова промишленост

От хранително-вкусовата най-добре застъпена и развита е млекопреработвателната промишленост. Основният представител е „Мероне-Н” ЕООД. Дружеството е с дългогодишен опит и утвърдени традиции в изкупуването, преработката и реализацията на мляко и млечни продукти на българския и международен пазар. Изкупвателната мрежа е изградена на териториален принцип, като обхваща над 60 ферми и приемателни пунктове в населените места на областите Силистра, Добрич, Шумен и Разград.

Друг представител на млекопреработвателната промишленост е „Профарм груп” ООД – производител на млечни продукти с марка „Алфатар”.

Лека промишленост

На територията на общината функционират две дървопреработващи предприятия, занимаващи се с производство на разнообразни дървени изделия. Основни представители са предприятията: „Силвоод” ЕООД и „Елица” ООД. Като основна предметна дейност са – дърводобив и дърво преработка, произвежда заготовки и елементи за мебелната промишленост, дървени опаковки, и амбалаж предназначена изцяло за българския и на европейския пазар. Има и частни физически лица, които са добри дърводелци, но с малък капацитет и са затруднени при намирането на пазар за продукцията си. "Алфадом дизайн" ЕООД е създадена 2015 г. с основен предмет на дейност производство на изделия от дърво. "Алфадом дизайн" ЕООД се занимава с производство на изделия от дърво и предлага извършване на дърводелски услуги с нови и модерни дървообработващи машини.

ТЪРГОВИЯ И УСЛУГИ

Търговската дейност в община се изразява предимно в търговия на дребно. Поради липса на достатъчно средства, повечето от предприемачите, които започват свой самостоятелен бизнес, се насочват предимно към търговска дейност, съсредоточена предимно в магазини за хранителни стоки и заведения за хранене и развлечения (кафе-аперативи – 1 бр. ресторанти – 3 бр. хранителни магазини – 15 бр.); два магазина за агро и промишлени стоки; един магазин за горива и смазочни материали; регистрирани складове за дърва – 5 бр. Веднъж седмично в по-големите населени места и в гр. Алфатар се организират пазарен ден.

Административното обслужване на населението се осъществява от общинската администрация в град Алфатар, кметствата в селата и кметските наместници във всички населени места: гражданска регистрация (административно-правно обслужване), административно-техническо обслужване, данъчно и др.

Административни услуги на гражданите се предоставят и от териториални организации, които имат представителства в общината: изнесени работни места към Дирекция “Социално подпомагане” Силистра, Общинска служба “Земеделие” Силистра – офис Алфатар.

Финансово-кредитно обслужване. Банкови услуги не се предлагат на територията на общината.

Правораздавателната система не е представена в общината и се търси в областния град, като районен съд, районна прокуратура, адвокатски и нотариални кантори. Общината се обслужва от Районно управление Силистра към Областна дирекция на МВР Силистра. Във всички населени места от общината са обособени приемни за обслужване на гражданите.

Пощенски и интернет услуги. В гр. Алфатар се предоставят ежедневно пощенски услуги, а в останалите селища при нужда. В гр. Алфатар е изградена цифрова ефирна комуникационна услуга към БТК, която е включена в оптичната магистрала Русе – Силистра – Добрич. Телефонните услуги се характеризират със сравнително висока задоволеност с телефонни постове. Осигурено е автоматично избиране в населените места в общината, като в две от тях – с. Кутловица и с. Васил Левски няма покритие на телефонната услуга, тъй като е ефирна. Изградени са клетки на мобилните оператори. В две от населените места в общината – с. Кутловица и с. Васил Левски покритието на мобилните оператори е с лошо качество или липсва. Налични са цифрови телевизии, оптичен, ефирен и кабелен интернет за ползване от населението.

Изградена безплатна WiFi4EU мрежа със SSID WiFi4EU със свободен достъп за предоставяне на висококачествен интернет на местни жители в централната част на гр. Алфатар.

В две от читалищата - гр. Алфатар и с. Алеково по проект „Глобални библиотеки” са изградени компютърни зали с достъп до интернет.

Услуги за населението

В областта на услугите работят и частни фирми за ремонт на автомобили и битова техника. На територията на гр. Алфатар функционира една бензиностанция и една газстанция. Предоставяни се и фризьорски услуги. Предоставят се и услуги за изкупуване на мляко – млекосъбирателни пунктове, както и пунктове за изкупуване на билки.

Занаяти

Занаятчийството е представено като отделни частни работилници: изделия от керамика и стъкло и други; ножарство, дърворезба, кожарство, железарство и др.

Туризм

Туризмът е сектор с голямо развитие в икономически, социален, културен и екологичен аспект. Добрият потенциал на географското и стратегическото местоположение, богатото природно и културно наследство и историческите дадености на общината дават възможност за развитие на алтернативен туризъм. В град Алфатар е изграден Туристически информационен център, с въведени интерактивни форми за получаване на информация за културно-историческото наследство на общината.

Основните атрактивни природни забележителности и антропогенни ресурси за развитие на туризъм общината са в с. Васил Левски, с. Кутловица; суходолията: Канагьола и Табан, местността „Сухата чешма”. Основният проблем, който по настоящем съществува е естетизирането и устройването на пространствата и териториите през, които преминават и пребивават (краткосрочно). Липсва леглова база и туристически заведения, предлагащи този вид услуги. Поради спецификата на възможностите и ограниченото предлагане на туристически услуги и продукти предполага сравнително кратък престой на туристи.

Елементи на туристическия ресурс в община Алфатар са: Храм „Света Троица” гр. Алфатар; „Добруджанска къща” гр. Алфатар; природен ловен резерват – „Каракуз” съвместно с ловните хижи - дава възможност за ловен туризъм; природо-исторически обект „Канагьола”; хижа „Братила”; добруджански къщи в с. Кутловица.

Таблица(11)

Брой посетители на туристически обекти

Туристически обект	2016	2017	2018	2019	2020
Добруджанска къща” гр. Алфатар	2336	1624	540	487	368
Туристически информационен център	2300	1624	540	480	368

През последните години се наблюдава спад на туристи в туристическите обекти. Основните причини са финансовата криза, усложнената епидемична обстановка, както и въведените противоепидемични мерки, които се отразиха неблагоприятно на този отрасъл.

Туристическата инфраструктура (с изключение на Природо-исторически обект „Канагьола”) е сравнително добре развита, но състоянието ѝ е незадоволително. Посочените по-горе обекти имат потенциал на туристически интерес, но за съжаление някои от тях все още нямат изградена физическа инфраструктура и нелицеприятна околна среда, поради което загубват своя „чар”(атрактивност). Настоящите стопански резултати от туризъм в общината имат символичен дял в приходите. На настоящия етап туризма в общината е слабо развит и има сезонен характер. Дейностите на туристическите услуги не са организирани, а се осъществяват на частни контакти. Липсва кадрови ресурс за създаване, подържане и предоставяне на туристически продукти. Населението не е убедено за възможностите за развитие на туризма и като източник на доходи.

Изводи:

Община Алфатар е сред общините с доказан, но недоразвит потенциал за туризъм. Същевременно развитието на туризма в селските части на общината ще създаде алтернативи за нови икономически дейности като създава условия за постигане на по-добър баланс и устойчивост на развитието на територията на общината и засилване на привлекателността ѝ за инвеститорите.

Туризмът в общината е с ниска ефективност и далеч под потенциалния принос към местната икономика. Това до голяма степен се дължи на недостатъчно разработени туристически атракции, незадоволително ниво на реклама на туристическия продукт и лошата инфраструктура до някои туристически обекти.

Реализирането на очакванията за интензивното развитие на туризма зависи от решаването на проблемите в други сфери, свързани с изграждането и модернизирането на техническа инфраструктура и услугите. Но като цяло, този сектор безспорно има дългосрочен потенциал за развитие, особено във формите на алтернативен и специализиран туризъм (екологичен, селски, културен и др.).

Регионално сдружение за управление на отпадъците

Община Алфатар е член на Регионално сдружение за управление на отпадъците Силистра, в което членуват шест общини - Силистра, Алфатар, Главиница, Дулово, Кайнарджа и Ситово.

I.2. Нормативно основание за изготвяне на програмата

Настоящата Програма за управление на отпадъците на община Алфатар за периода 2021-2028 г. (наричана за краткост ПУО) се разработва и приема на основание чл. 52 от Закона за управление на отпадъците и се отнася за населените места на територията на община Алфатар.

Съгласно чл. 52 ал. 2 от ЗУО, общинските програми за управление на отпадъците са секторни програми и са неразделна част от общинските програми за опазване на околната среда. Изготвянето на програмата е съобразено с Методическите указания за разработване на общински програми за управление на отпадъците на Министерството на околната среда и водите от август 2021 г.

Съобразно изискванията на ЗУО програмата е разработена в съответствие със структурата, целите и предвижданията на актуалния Национален план за управление на отпадъците за периода 2021-2028 г. (приет с решение на МС №459/17.06.2021 г.). Периодът на действие на ПУО на община Алфатар съвпада с периода на действие на актуалния НПУО.

I.3. Съдържание на ПУО

Програмата за управление на отпадъците на община Алфатар има следната структура:

- Представени са основните цели и обхват на Програмата, както и принципите на които се основава
- Представен е анализ и оценка на съществуващата система за управление на отпадъците, вкл. изготвяне на прогнози
- Разработен е SWOT анализ, на база на който са формулирани стратегическите и оперативните цели в ПУО
- Предложени са мерки за реализация на целите, които са обособени в 7 програми и подпрограми, в съответствие с НПУО 2021-2028 г.
- Очертана е системата за наблюдение, оценка и контрол на изпълнението

I.4. Цел на ПУО

Основната цел на ПУО на община Алфатар за периода 2021 – 2028 г. по същество съвпада с генералната стратегическа цел на страната в сферата на управление на отпадъците, а именно: Общество и бизнес, които подобряват прилагането на йерархията на управление на отпадъците в община Алфатар.

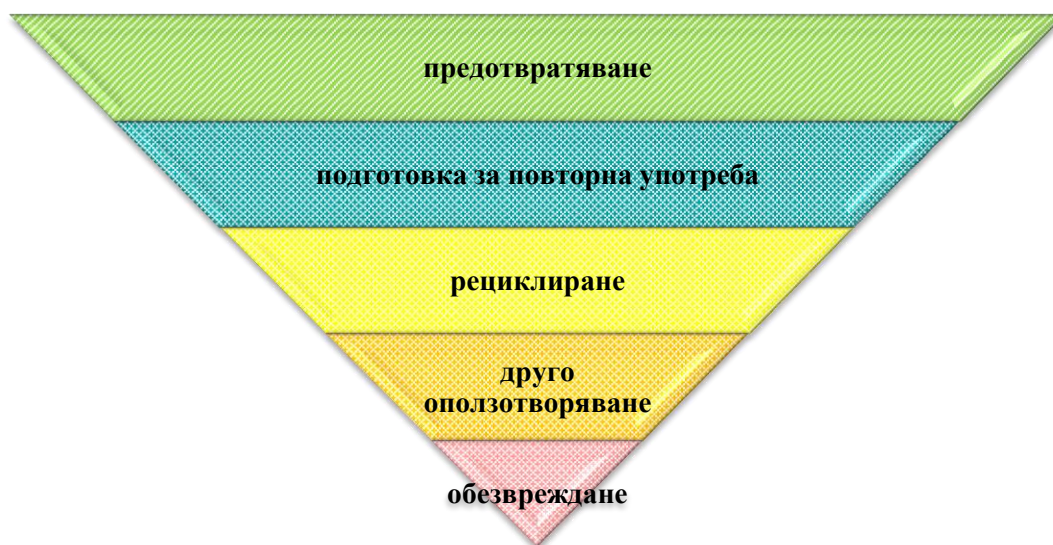
I.5. Принципи на ПУО

Програмата се основава на следните основни принципи, които са залегнали и в Националния план за управление на отпадъците за периода 2021-2028 г. :

- **“Предотвратяване”** - образуването на отпадъци трябва да бъде намалено и избегнато, където това е възможно.
- **“Разширена отговорност на производителя”** и **“замърсителят плаща”** – лицата, които образуват или допринасят за образуването на отпадъци или замърсяват околната среда или сегашните притежатели на отпадъците трябва да покрият пълните разходи за третиране на отпадъците и да ги управляват по начин, който гарантира висока степен на защита на околната среда и човешкото здраве.
- **“Превантивност”** – потенциалните проблеми с отпадъците трябва да бъдат предвиждани и избягвани на възможно най-ранен етап.
- **“Близост”** и **“самодостатъчност”** – отпадъците трябва да бъдат обезвреждани възможно най-близко до мястото на тяхното образуване, като отпадъците, генерирани в ЕС, трябва да бъдат третирани в рамките на Съюза.
- **„Участие на обществеността“** – съответните заинтересовани страни и органи, както и широката общественост, имат възможност да участват в разработването на плановете за управление на отпадъците и на програмите за предотвратяване на отпадъците и имат достъп до тях след разработването им.

Целите и мерките в ПУО са насочени към подобряване управлението на отпадъците в община Алфатар, като отпадъците се третират на по-високите нива в **йерархията за управление на отпадъци**. Йерархията за управление на отпадъците е въведена от РДО и определя приоритетния ред на това какво представлява най-добрата възможност за околната среда в законодателството и в политиката относно отпадъците. Йерархията задава пет възможни начина за институциите и бизнеса за справяне с отпадъците и дава приоритет на мерките в следната последователност:

Йерархия при управление на отпадъците

„Предотвратяването” на отпадъци е определено в Директивата като мерки, които се предприемат преди веществата или предметите да се превърнат в отпадък, с което се намалява генерираното количество отпадъци, включително чрез повторната употреба на продуктите или удължаването на жизнения им цикъл (количествено предотвратяване); съдържанието на вредни вещества в материалите и продуктите (качествено предотвратяване на отпадъците).

„Оползотворяване“ - всяка дейност, която има като основен резултат използването на отпадъка за полезна цел чрез замяна на други материали, които иначе биха били използвани за изпълнението на конкретна функция, или подготовката на отпадъка да изпълнява тази функция в производствено предприятие или в икономиката като цяло. Оползотворяването включва *подготовка за повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване*.

- „Подготовка за повторна употреба” включва почистване, проверка и поправка на употребявани продукти, които са станали отпадък, така че да могат да се употребяват повторно (например поправка на велосипеди, електрическо и електронно оборудване, мебели и др., които след като са поправени се продават като втора употреба).
- „Рециклиране” - Подходът при рециклирането е, че един материал се преработва с цел да се променят неговите физикохимични свойства и да се оползотворява повторно за същите или за други цели. Главната цел на Рамковата директива за отпадъците е ЕС да стане повече от "рециклиращо общество", което се стреми да избягва образуването на отпадъци и да използва отпадъците като ресурс. Конкретните дейности по управление на отпадъка, които се класифицират като рециклиране съгласно Рамковата директива за отпадъците, включват (но не само):
 - рециклиране на материали: напр. на пластмасови продукти или компоненти в пластмасови материали; стопяване на отпадъчно стъкло в стъклени продукти; употреба на хартиени отпадъци в заводи за хартия и др. Рециклирането на материали: например пластмасови гранулирани и пелетизирани за екструдирани или формоване, натрошени отпадъци от

стъкла, сортиране на отпадъци от хартия, отговарящи на критериите за края на отпадъка.

- производство на компост, отговарящ на критериите за качество на продуктите.
- „Друго оползотворяване” е всяка дейност, която отговаря на определението за „оползотворяване” съгласно РДО, но която не отговаря на специфичните изисквания за подготовка за повторна употреба или за рециклиране.

Примери за друго оползотворяване са:

- изгарянето или съвместното изгаряне, когато основното използване на отпадъците е като гориво или друг начин за получаване на енергия. Това е операция по управление на отпадъците с оползотворяване на енергията, класифицирана като R1 в приложение II към РДО. Това контрастира с изгарянето на отпадъци без оползотворяване на енергия, класифицирано като операция по обезвреждане D10 в приложение I към РДО.
- насипни дейности, отговарящи на дефиницията за оползотворяване.
- „Обезвреждане” - депониране (дори когато сметищен газ се използва за възстановяване на енергия); изгаряне и съвместно изгаряне, които не отговарят на критериите, за да бъдат определени като оползотворяване (в случай на съоръжения, предназначени за изгаряне на твърди битови отпадъци, които не отговарят на определени критерии, с помощта на формулата за енергийна ефективност R1 в приложение II към РДО), насипни дейности, когато не отговарят на дефиницията за оползотворяване.

Програмата за управление на отпадъците е структурирана съобразно разпоредбите на ЗУО и включва всички дейности по предотвратяване образуването на отпадъци, събиране, включително разделно, транспортиране и третиране на отпадъците, както и контрола по изпълнение на тези дейности.

Програмата е синхронизирана с националните стратегически документи в областта на отпадъците, вкл.:

- Национален план за управление на отпадъците 2021–2028 г.
- Стратегия за преход към кръгова икономика 2021-2027.

При изготвяне на ПУО са спазени насоките, посочени в *Методическите указания за разработване на общински програми за управление на отпадъците* на Министерството на околната среда и водите от август 2021 г., и са взети предвид редица европейски и национални методически документи, указания и изследвания, сред които:

- Ръководство за разработване на програми за предотвратяване на образуването на отпадъци, ЕК, Генерална дирекция „Околна среда”
- Ръководство за изготвяне на програми за предотвратяване на образуването на хранителни отпадъци, Европейска комисия - Главна дирекция „Околна среда
- Заповед за определяне на метода за изчисляване на изпълнението на целите по чл.31, ал.1, т.1 от Закона за управление на отпадъците за 2014 г.
- Ръководство за предварително третиране преди депониране на отпадъци в Република България, МОСВ, 2014 г.

- Ръководство за управление на едрогабаритни отпадъци като част от потока битови отпадъци

– Ръководство за определяне броя и вида на необходимите съдове и техника за събиране и транспортиране на рециклируеми и зелени отпадъци, МОСВ, 2011 г.

Взети са предвид общите принципи за опазване на околната среда - предпазни мерки и устойчивост, техническата осъществимост и икономическата приложимост, опазване на ресурсите, както и цялостното въздействие върху околната среда, човешкото здраве, икономиката и обществото в съответствие с чл. 1, ал. 1 и 3 от ЗУО.

I.6. Обхват на ПУО

Програмата обхваща следните видове отпадъци, за чието управление ЗУО възлага функции на общините:

- *Битови отпадъци* – това са „отпадъците от домакинствата” и „подобни на отпадъците от домакинствата” (отпадъците, образувани от домакинствата, и отпадъците, образувани от фирми и други организации, които по своя характер и състав са сравними с отпадъците от домакинствата, с изключение на производствените отпадъци и отпадъците от селското и горското стопанство).
- *Строителни отпадъци* – това са отпадъците от строителство и разрушаване, съответстващи на кодовете отпадъци, посочени в глава 17 от Индекс към Решение 2000/532/ЕО на Комисията от 3 май 2000 г. за замяна на Решение 94/3/ЕО за установяване на списък на отпадъците в съответствие с член 1, буква "а)" от Директива 75/442/ЕИО на Съвета относно отпадъците и Решение 94/904/ЕО на Съвета за установяване на списък на опасните отпадъци в съответствие с член 1, параграф 4 от Директива 91/689/ЕИО на Съвета относно опасните отпадъци и следващите му изменения.
- *Опасни отпадъци* - отпадъците, които притежават едно или повече опасни свойства, посочени в Приложение № 3 към ЗУО. В тази група се включват опасни отпадъци от домакинствата, които обхващат широка гама от материали, които могат да включват: газови бутилки; аерозоли, батерии, масла, бои, лакове и лепила, запалими течности (разредители, разтворители и др.), пестициди, почистващи вещества и препарати, флуоресцентни тръби, лекарства и други.
- *Производствени отпадъци* – утайки от пречиствателни станции за отпадъчни води (ПСОВ).

I.7. Одобрение на ПУО

Програмата за управление на отпадъците до 2028 г. е разработена под ръководството на кмета на община Алфатар. Програмата е приета с Решение № на Общински съвет Алфатар от2023 г. (ще се добави след приемането).

II. ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗИТЕ НА СЪСТОЯНИЕТО НА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ И ПРОГНОЗИ ЗА КОЛИЧЕСТВОТО И СЪСТАВА НА ОТПАДЪЦИТЕ ЗА ПЕРИОДА НА ДЕЙСТВИЕ НА ПРОГРАМАТА

За целите на Програмата за управление на отпадъците на община Алфатар за периода 2021-2028 г. бяха изготвени анализи на текущото състояние при управление на отпадъците в общината. В тази точка са представени основните изводи и препоръки, формулирани в резултат от изготвените:

- Анализ на състоянието относно отпадъците
- Анализ и оценка на действащото национално законодателство по управление на отпадъците и на стратегическите/програмните документи в контекста на правата и задълженията на общините
- Анализ и оценка на прилагането на законодателството по управление на отпадъците на местно ниво
- Анализ на дейността на Регионално сдружение за управление на отпадъците
- Анализ на институционалния капацитет, в т.ч. прилагане на контролните функции съгласно националното законодателство и местните нормативни актове
- Анализ и информация за замърсени в миналото площадки за обезвреждане на отпадъци и осъществени мерки за тяхното възстановяване
- Анализ и оценка на въведените схеми за управление на отпадъците на принципа на „Отговорност на производителя” и „Замърсителят плаща”
- Анализ на инфраструктурата за управление на отпадъците
- Анализ на приложените мерки и съществуващи практики по предотвратяване образуването на отпадъците
- Анализ на икономическите инструменти и стимули в областта на управлението на отпадъците и ефективността от действието им
- Анализ на финансовите потоци по управление на дейностите с отпадъците
- Изготвяне на прогнози

Подобните анализи са представени в Приложение към ПУО.

II.1. Анализ на състоянието относно отпадъците

Изготвеният анализ на битовите отпадъци на община Алфатар показва, че:

- Годишните количества образувани битови отпадъци на територията на община Алфатар непрекъснато намаляват в периода 2015-2019 г., изпреварвайки средния темп за страната. Нормата на натрупване на образуваните битови отпадъци остава значително по-ниска от средната за страната и намалява с по-ускорен темп в рамките на разглеждания период.
- В морфологичния състав на образуваните битови отпадъци за община Алфатар най-голям относителен дял имат градинските и инертните отпадъци.

- Към 2018 г. община Алфатар е изпълнила целта по чл. 31, ал. 1, т. 2 от ЗУО за ограничаване на количеството на депонираните биоразградими битови отпадъци спрямо количество на същите отпадъци, образувани през 1995 г.
- На територията на община Алфатар не се осъществява разделно събиране на отпадъци от хартия, картон, пластмаси, метали и стъкло.
- Препоръчително е община Алфатар да предприеме действия за разделно събиране от домакинствата на строителните отпадъци от малки ремонтни дейности, в резултат на което да се постигне подобряване на състава на смесените битови отпадъци от гледна точка на извличане на рециклируеми отпадъци.
- Препоръчително е общината да обсъди възможностите за рециклиране на регионален принцип на отпадъците от строителния бранш с други съседни общини и строителния бизнес, както и възможностите за повторно използване на селективно разрушени сгради.

II.2. Анализ и оценка на действащото национално законодателство по управление на отпадъците и на стратегическите/програмните документи

Анализът и оценката на действащото национално законодателство по управление на отпадъците и на програмните документи в контекста на правата и задълженията на община Кайнарджа показва, че:

- Община Алфатар е разработила и приела нормативна уредба, която регламентира основните права и задължения във връзка с управлението на отпадъците. Препоръчително е Община Алфатар да разработи самостоятелна наредба за управление на отпадъците в съответствие с изискванията на ЗУО.
- Общинската програма за управление на отпадъците 2016-2020 г. съответства на изискванията, заложи в НПУО 2014-2020 г. Община Алфатар е изпълнявала приоритетно меки мерки от ПУО 2016-2020 г., насочени към повишаване на информираността на обществеността, осъществяване на текущ контрол и своевременно почистване на новообразувани нерегламентирани сметища.
- Общината ежегодно публикува отчет за изпълнението на програмата за управление на отпадъците.
- Община Алфатар има разработен и одобрен План за интегрирано развитие на Община Алфатар за периода 2021-2027 г.

II.3. Анализ и оценка на прилагането на законодателството по управление на отпадъците на местно ниво

Анализът и оценката на прилагането на законодателството по управление на отпадъците на местно ниво от община Алфатар показва, че:

- Община Алфатар има действаща нормативна уредба, която регламентира основните права и задължения във връзка с управлението на отпадъците на територията на общината. Община Алфатар има самостоятелен нормативен документ, регулиращ управлението на отпадъците в съответствие с изискванията на ЗУО.
- Община Алфатар е приела Наредбата за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги в община Алфатар на основание чл. 9 от Закона за

местните данъци и такси. Наредбата на община Алфатар е актуализирана и отчита разпоредбите в ЗМДТ, касаещи подхода за определяне размера на таксата за битови отпадъци в съответствие със сроковете, посочени в закона.

- Общината е приела Наредба за принудителното изпълнение на заповеди за премахване на незаконни строежи или части от тях от община Алфатар, с която се уреждат условията и редът за принудително изпълнение на заповеди за премахване на незаконни строежи или части от тях от община Алфатар на основание чл. 225а, ал. 3 от ЗУТ.

II.4. Анализ на дейността на Регионално сдружение за управление на отпадъците

Изготвеният анализ на структурата и дейността на „Регионалното сдружение за управление на отпадъците - Регион Силистра“ показва, че:

- Сдружението функционира добре, като осигурява представителство в рамките на своята управленска структура на всички съставни общини.
- Община Алфатар участва активно в дейността на РСУО Силистра, което от своя страна регулярно отчита резултати от дейността си като публикува съответни протоколи от заседанията си.
- Публикуваните протоколи показват, че през последните години РСУО Силистра е взело редица решения, които пряко засягат управлението на отпадъците в община Алфатар.

II.5. Анализ на институционалния капацитет, в т.ч. прилагане на контролните функции съгласно националното законодателство и местните нормативни актове

Изготвения анализ на институционалния капацитет на община Алфатар показва, че:

- Община Алфатар има капацитет да изпълнява в голяма степен възложените със ЗУО и местната нормативна уредба правомощия и отговорности. Общината е предприела действия за изготвяне на нормативно изискваните документи за управление на отпадъците (Програма за управление на отпадъците за периода 2021-2028 г.) и предоставя голяма част от услугите, вменени като задължение на кмета в чл. 19 от ЗУО.
- Община Алфатар изпълнява функциите по предоставяне на услугите за събиране, транспортиране и третиране на битовите отпадъци самостоятелно, чрез създадена местна дейност Чистота. Функциите осигуряват в голяма степен възложените с нормативната уредба правомощия и задължения по предоставяне на тези услуги.
- Община Алфатар разполага с необходимата численост на персонала, който е пряко ангажиран с аспектите на управление на отпадъците, както и на персонал, пряко отговорен за изпълнението на контролните функции с цел повишаване на ефективността и качеството за предоставяните услуги.
- Община Алфатар има разработени вътрешни правила, регулиращи дейностите по мониторинг и контрол с цел осигуряване на ясна организация и отчетност на контролната дейност.

- Общината ясно регламентира отговорностите, касаещи информиране и привличане на обществеността по въпроси, свързани с управление на отпадъците.
- Общината изпълнява програми, посредством които чрез участие в организирани обучения, поддържа нивото на професионална квалификацията на служителите на добро ниво.

II.6. Анализ и информация за замърсени в миналото площадки за обезвреждане на отпадъци и осъществени мерки за тяхното възстановяване

Анализът на общинските депа за битови и строителни отпадъци с прекратена експлоатация показва, че:

- На територията на община Алфатар не са установени замърсени в миналото площадки за обезвреждане на отпадъци. Общината е закрила и рекултивирала старите общински депа.
- Община Алфатар извършва текущ контрол за установяване на нерегламентирани замърсявания.

II.7. Анализ и оценка на въведените схеми за управление на отпадъците на принципа на „Отговорност на производителя” и „Замърсителят плаща”

Изготвеният анализ на същността и приложението в община Алфатар на схемите за управление на отпадъците на принципа на „Отговорност на производителя”, „Замърсителят плаща”, както и на схемата за отговорност на домакинствата и на другите лица, които генерират подобни на битовите отпадъци в община Алфатар показва, че:

- Организираното сметосъбиране на смесените битови отпадъци обхваща всички населени места, както и цялото население на общината, като обслужването на съдовете за отпадъци се извършва по утвърден график.
- Препоръчително е общината да въведе разделно събиране и оползотворяване на зелените отпадъци от обществени зелени площи, паркове и градини и да определи зони и села за въвеждане на схема за разделно събиране на зелени биоотпадъци от домакинствата.
- Принципът „замърсителят плаща” се прилага като цяло от общината по отношение услугите, свързани със смесените битови отпадъци на база данъчна оценка на жилищните и нежилищните имоти. Към момента този начин на определяне на такса битови отпадъци е най-лесен и лесно приложим, но би било добре община Алфатар да търси решение за предоставяне на възможност на домакинствата и фирмите за определяне на ТБО на база количество отпадъци с цел по-пълно прилагане на принципа и на ниво конкретни генератори на битови отпадъци.

Принципът „Разширена отговорност на производителя” не се прилага на територията на община Алфатар за масово разпространените отпадъци. Препоръчително е общината да разшири сътрудничеството с организациите по оползотворяване на отпадъци за различните видове масово разпространени отпадъци, като едновременно с това проведе и информационни кампании сред населението.

II.8. Анализ на инфраструктурата за управление на отпадъците

Анализът на съществуващата инфраструктура за събиране, транспортиране и третиране на отпадъците на територията на община Алфатар показва, че:

- Община Алфатар се нарежда сред първите общини в страната, която е част от РСУО с изградено регионално депо за битови отпадъци, отговарящо на екологичните изисквания.
- На територията на РСУО Силистра, вкл. община Алфатар, няма изградени инсталации за предварително третиране на битови отпадъци и за оползотворяване и рециклиране на биоразградими битови отпадъци. Очаква се приключването на изграждането на проектираните инсталации на регионалното депо Силистра, които са предвидени да обслужват и община Алфатар.
- Община Алфатар се справя с наличните съдове за събиране и техника за извозване на смесените битови отпадъци до регионалното депо. Броят на съдовете отговаря на броят на домакинствата и стопанските субекти на територията на всички населени места. Ежегодно общината купува нови, допълнителни съдове за отпадък за да се поддържа баланс и с оглед на обезпечаване на дейността.
- Общината не е сключила договор с организация по оползотворяване на отпадъците от опаковки за разделно събиране на битовите отпадъци от опаковки.
- Поради липсата на подходяща инсталация за третиране на биоразградимите битови отпадъци на територията на община Алфатар и в близост до нея, общината не разполага със съдове за разделно събиране и техника за извозване на биоразградими битови отпадъци.
- Препоръчително е отпадъците от строителство и разрушаване, образувани от домакинствата да се събират разделно и оползотворяват за запръстяване на регионалното депо, вместо да се изхвърлят в контейнерите за смесени битови отпадъци и да се депонират на депото.

II.9. Анализ на приложените мерки и съществуващи практики по предотвратяване образуването на отпадъците

Анализът на приложените мерки и съществуващи практики по предотвратяване образуването на отпадъците показва, че:

- В община Алфатар, както и в редица български общини, се отчита сравнително ограничено прилагане на мерки за предотвратяване на образуването на отпадъците, което отчасти може да се обясни с недостатъчния капацитет на общините в разглежданата област. Общината е изпълнявала приоритетно меки мерки насочени към информиране на обществеността по отношение предотвратяването на образуване на отпадъци.

II.10. Анализ на икономическите инструменти и стимули в областта на управлението на отпадъците и ефективността от действието им

Изготвенията анализ на икономическите инструменти и стимули в областта на управлението на отпадъците и ефективността от действието им показва, че:

- Основният икономически инструмент в областта на управление на отпадъците, който се прилага в община Алфатар е такса битови отпадъци.
- Нивото на събираемост на приходите от ТБО както от населението, така и от бизнеса е наистина задоволително, почти на 100% което осигурява предоставяне на една качествена за населението и бизнеса услуга по сметосъбиране и сметоизвозване.
- Община Алфатар изплаща регулярно отчисленията по чл. 60 и чл. 64 от ЗУО към РИОСВ Русе, като е натрупала значителни средства от тях в периода 2015-2020 г. Същите са залегнали в проектобюджета на общината с оглед целевото им разходване и подпомагане дейностите по управление на отпадъците в общината. Закупено е чисто ново специализирано транспортно средство, отново за извършване на същата дейност.
- Непрекъснато нарастват средствата за отчисления по чл.64 от ЗУО, което се дължи на увеличения годишен размер на отчисленията за тон депонирани отпадъци.
- Докато приходите на 1 тон отпадък на община Алфатар са близки като стойност със средните за страната и малките общини под 10 хил. жители, то приходите от ТБО на 1 жител за общината са значително по-ниски спрямо средните за страната и спрямо средното за малките общини.
- Структурата на приходите от ТБО на община Алфатар е необичаен спрямо сходни общини поради липсата на баланс между битовите потребители и бизнеса. Делът на приходите от ТБО от домакинствата е по-висок от този от бизнеса.

II.11. Анализ на финансовите потоци по управление на дейностите с отпадъците

Изготвеният анализ на финансирането в общината свързано с количествата и потоците отпадъци и дейностите за тяхното управление показва, че:

- Най-голяма част от разходите за управление на отпадъците на община Алфатар е предвидена за поддържане на чистотата на публичните пространства т.е. за обществено ползване, дейности по озеленяване, поддържане и възстановяване на паркови пространства и др.
- Разходите за управление на отпадъците средно на 1 жител в община Алфатар се увеличават плавно в периода 2015-2020 г., достигайки стойности позволяващи дейността да се самоиздържа без това да натоварва допълнително общинския бюджет.
- Спрямо образуваното количество битови отпадъци в общината разходите за управление на отпадъците нарастват с над 180% през 2020 г. спрямо 2015 г. и са по-високи както от средното за страната, така и от средното за общините с под 10 хил. жители.
- Заради очакваното повишаване на единичния размер на отчисленията по чл. 64, ал. 1 от ЗУО до 95 лв./тон община Алфатар предприе допълнителни мерки за предотвратяване на образуването на отпадъци и нарастване на количествата разделно събрани, рециклирани и оползотворени отпадъци, за да намали разходите за отчисления за депониране. Анализът на въведените мерки показва рязко намаление на количествата депонирани отпадъци и недопускане на финансов преразход в дейността.

- Приходите от такса битови отпадъци остават основен източник за финансиране на дейностите по управление на битовите отпадъци на община Алфатар, поради което общината ще продължи да прилага същите мерки по отношение събираемостта на приходите от ТБО. Това е работещия механизъм за да се осигури пълно покриване на годишните разходи за управление на отпадъците и същевременно качествено и ежедневно предоставяне на услугата.

II.12. Изготвяне на прогнози

За целите на Програмата за управление на отпадъците на община Алфатар бяха изготвени следните прогнози за периода 2021-2035:

- Демографска прогноза;
- Прогнози за образуваните битови отпадъци;
- Прогнози за постигане на целите за битови отпадъци.

Изготвените прогнози показваха, че:

- Община Алфатар е препоръчително да предприеме мерки за въвеждане на системи за разделно събиране на отпадъци от хартия и картон, пластмаса, стъкло, метал и биоотпадъци, за да подпомогне изпълнението на целите за подготовка за повторна употреба и рециклиране на битовите отпадъци. Това може да се изпълни само и единствено при наличие на осигурен финансов ресурс – Европейски и/или национални средства.
- Община Алфатар следва да насочи усилия към изпълнението на мерки за още по – драстично намаляване на количествата битови отпадъци, които понастоящем се депонират.
- Генерираните количества биоразградими отпадъци на територията на община Алфатар са значително по-ниски от позволените за депониране, т.е. се очаква общината да постига целите за отклоняване на битови биоразградими отпадъци от депата и в бъдеще.

III. SWOT АНАЛИЗ

SWOT анализът е инструмент в стратегическото планиране, конструиран в матрична форма, чрез който се анализира ситуацията в общината в областта на управление на отпадъците от гледна точка на състоянието в самата община (вътрешна среда) и на влиянието на фактори извън общината (външна среда). Анализът дава ценна информация за определяне на стратегическите насоки за развитието на сектор отпадъци в общината.

Анализът на вътрешната среда разглежда *силните страни* на общината, които ѝ дават сравнителни предимства, и *слабите страни* в областта на управление на отпадъците.

Анализът на външната среда разглежда *възможностите*, които тази среда предоставя, и най-неблагоприятните *заплахи* на средата, в която общината функционира.

Във връзка с извършения комплексен анализ на съществуващото състояние за управление на отпадъците в община Алфатар са дефинирани следните ключови вътрешни и външни фактори от гледна точка на общината като орган на местно самоуправление.

Силни страни	Слаби страни
<ul style="list-style-type: none"> ■ Общинската система за събиране и транспортиране на смесените битови отпадъци е осигурена с необходимата инфраструктура и функционира добре, като в нея е обхванато цялото население на общината ■ Общината спазва изискванията за депониране на битовите отпадъци и се нарежда сред първите общини в страната, която е част от РСУО с изградено регионално депо за битови отпадъци, отговарящо на екологичните изисквания. ■ На територията на община Алфатар не са установени замърсени в миналото площадки за обезвреждане на отпадъци, които да следва да се рекултивират. ■ Община Алфатар има натрупан опит и изпълнява нормативните си задължения относно управление на битовите отпадъците. ■ Годишните количества образувани отпадъци намаляват с по-бърз темп от средния за страната. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Все още не е осигурена инфраструктура за разделно събиране и оползотворяване на отпадъци от опаковки от хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло в сътрудничество с организация за оползотворяване на отпадъци от опаковки. ■ Не е осигурена инфраструктура за разделно събиране и оползотворяване на биоразградимите битови отпадъци ■ Ограничено прилагане на мерки за предотвратяване на образуването на отпадъци ■ Отпадъците от строителство и разрушаване, образувани от домакинствата не се събират разделно ■ Делът на депонираните битови отпадъци в общо образуваните битови отпадъци остава висок
Възможности	Заплахи
<ul style="list-style-type: none"> ■ Работеща схема за „разширена отговорност на производителя“ за МРО в сътрудничество с организациите по оползотворяване на различните видове МРО ■ Сключване на договор с организация по оползотворяване на отпадъците от опаковки за разделно събиране на битовите отпадъци от опаковки. ■ Провеждане на регулярни образователни и информационни кампании за населението приоритетно насочени към промотиране ползите от предотвратяване образуването на отпадъци. ■ Използване на натрупаните средства от отчисления и обезпечения по чл. 60 и чл. 64 от ЗУО за финансиране на дейности, изпълняващи изискванията на общината във връзка със строителните отпадъци и третиране на битови отпадъци. ■ Използване на финансовите инструменти на ЕС за решаване на проблемите, свързани с ефективното управление на отпадъците, в т.ч. биоотпадъците 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Липса на икономически интерес сред организациите за оползотворяване на масово разпространени отпадъци, вкл. за отпадъците от опаковки, да обслужват по-малки населени места ■ Необходимост от въвеждане на нов подход за определяне на размера на такса битови отпадъци, отчитайки разпоредбите на ЗМДТ, което може да доведе до нарастване на размера на таксата.

IV. ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ

Отправна точка за определяне на целите на Програмата за управление на отпадъците до 2028 г. на община Алфатар са целите на националната политика за управление на отпадъците и ефективно използване на ресурсите, респ. предвижданията на Националния план за управление на отпадъците 2021-2028 г. и нормативно определените количествени цели, които общините трябва да постигнат поетапно до края на 2028 г.

ЗУО и наредбите по прилагането му поставят пред общините следните количествени цели.

- количествени цели за подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи най-малко хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло от домакинствата и подобни отпадъци от други източници, които да достигнат общините, в следните срокове и количества:
 - най-късно до 31 декември 2025 г. – най-малко до 55 на сто от общото им тегло
 - най-късно до 31 декември 2030 г. – най-малко до 60 на сто от общото им тегло
 - най-късно до 31 декември 2035 г. – най-малко до 65 на сто от общото им тегло

Целите за подготовката за повторна употреба и рециклирането на битови отпадъци се постигат поетапно, като след 31 декември 2020 г. нарастват всяка година с по 1 на сто, както следва:

1. 31 декември 2021 г. - 51 на сто;
2. 31 декември 2022 г. - 52 на сто;
3. 31 декември 2023 г. - 53 на сто;
4. 31 декември 2024 г. - 54 на сто;
5. 31 декември 2025 г. - 55 на сто.

- Въвежда изисквания най-късно до края на 2020 г. общините да ограничат количеството депонирани биоразградими битови отпадъци до 35 на сто от общото количество на същите отпадъци, образувани в България през 1995 г.
- Най-късно до 31 декември 2035 г. количеството на депонираните битови отпадъци да е намалено до 10 на сто или по-малко от общото количество образувани битови отпадъци (по тегло). Тази цел се постига поетапно както следва:
 - до 31 декември 2025 г. - най-малко до 50 на сто от общото им тегло;
 - до 31 декември 2030 г. - най-малко до 30 на сто от общото им тегло.

Съгласно ЗУО системите за разделно събиране на отпадъците от хартия, метал, пластмаса и стъкло, включително отпадъците от опаковки от хартия, метал, пластмаса и стъкло, трябва да обхванат задължително всички населени места с население, по-голямо от 5000 жители, и курортните населени места. За тези населени места законът изисква отпадъците от хартия и картон, стъкло, пластмаси и метал, образувани от търговски обекти, производствени, стопански и административни сгради да се събират

разделно в съответствие с реда и условията, регламентирани с Наредбите на общините за управление на отпадъците.

Отправна точка за определяне на стратегическите цели на Програмата за управление на отпадъците на община Алфатар за периода 2021- 2028 г. са направените изводи и препоръки от анализите, касаещи състоянието относно отпадъците на територията на общината, прогнозите за образуваните отпадъци за периода на Програмата и SWOT анализът, както и поставените пред общините количествени цели на националната политика за управление на отпадъците и ефективно използване на ресурсите, респ. предвижданията на Националния план за управление на отпадъците 2021-2028 г.

Генералната дългосрочна цел е: *Общество и бизнес, които подобряват прилагането на йерархията на управление на отпадъците в община Алфатар.*

Стратегическите цели, гарантиращи постигането на генералната стратегическа цел, са:

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 1. Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 2: Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 3: Намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци

Тези цели са в синхрон с целите на Националния план за управление на отпадъците 2021- 2028 г.

За постигане на посочените стратегически цели са идентифицирани оперативни цели и мерки за тяхното постигане. Оперативните цели са съотнесени към онази стратегическа цел, за чието постигане имат най-голям пряк принос. Оперативните цели за периода до 2028 г. са избрани въз основа на анализа на ситуацията в община Алфатар и определят приоритетните посоки на развитие, които общината ще следва за постигане на стратегическите цели – както общи политики за управление на отпадъците, така и специфични политики за определени групи отпадъчни потоци, които изискват специално внимание.

За постигане на целите бяха анализирани алтернативни мерки, произтичащи от констатациите и заключенията от изготвените анализи на състоянието относно отпадъците в общината и прогнозите за отпадъците за периода до 2028 г.

Подпрограми за постигане на целите с Планове за действие към всяка подпрограма

Мерките за постигане на стратегическите цели са обособени в отделни програми и подпрограми (със съответен план за действие). Изпълнението на включените в плановете за действие мерки ще доведе до изпълнението както на оперативните цели на съответната програма/подпрограма, така и на съответните стратегически цели на ПУО.

Цел 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване

- Програма за предотвратяване образуването на отпадъци с

- Подпрограма за предотвратяване на образуването на хранителни отпадъци

Цел 2: Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци

- Програма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци
- Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради
- Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО с
- Подпрограма за управление на опаковките и отпадъците от опаковки

Цел 3: Намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци

- Програма за намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци и други

В съответствие с препоръките на Методически указания за разработване на общински програми за управление на отпадъците на МОСВ, всяка програма/подпрограма съдържа кратка въвеждаща текстова част и план за действие в табличен формат, включващ мерките и дейностите за изпълнение. В текстовата част са представени накратко ключови изисквания и основни съображения, свързани с постигане на целите; обхватът на мерките и резултатите, които се очакват от изпълнението на подпрограмата. Някои мерки имат т.нар. хоризонтален характер, т.е. допринасят за постигането не само на оперативните цели на конкретна програма/подпрограма, а и за постигането на целите на други програми/подпрограми. Примери за такива мерки са изграждането на единна електронна информационна система за управление на отпадъците и обученията на служителите в общинската администрация и други общински звена относно различни аспекти от управление на отпадъците включени в Плана за действие на Програмата за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци.

Мерките са представени в табличен вид съгласно Методологичните указания за разработване на план за действие на Методологията за стратегическо планиране в Република България, разработена от Съвета за административна реформа към Министерски съвет (2010 г.).

Програмите съдържат както инвестиционни мерки, така и неинвестиционни - "меки" мерки.

Инвестиционните мерки мерки включват осигуряване на необходимата инфраструктура за постигане на набелязаните цели - закупуване на съдове за домашно компостиране; закупуване на транспортна техника и съдове за въвеждане на разделно събиране на градински отпадъци от домакинства и подобни източници. Разходите за компостери, съдове и транспортни средства за разделно събиране на биоотпадъци са на базата на съответния брой съдове/транспортни средства, идентифициран в резултат на анализите и прогнозите и съответните средни цени в резултат на пазарно проучване.

Неинвестиционните мерки са свързани с подобряване на административния капацитет на общината и увеличаване на информираността и участието на населението и бизнеса в предотвратяване и разделно събиране на отпадъците. Част от мерките са остойностени на базата на информация за изпълнението на сходни дейности и експертни допускания. За една част от мерките не е предвиден бюджет и те не са остойностени, тъй като те ще се финансират в рамките на обичайния бюджет на общината за съответната бюджетна

година. Това основно са меки мерки, свързани с организационно, процедурно и нормативно осигуряване на дейностите с отпадъци.

Приблизителната стойност на остойностените по този подход програми е представена в следващата таблица.

Програма	Стойност (лв.)
Програма за предотвратяване на образуването на отпадъци	10 000
Подпрограма за предотвратяване на образуването на хранителни отпадъци	5000
Програма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци	50 000
Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради	1 500
Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО	2 000
Подпрограма за управление на опаковките и отпадъците от опаковки	2 000
Програма за намаляване на количествата и риска от депонираните битови отпадъци	30 000
ВСИЧКО	100500

V. ПОДПРОГРАМИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ С ПЛАНОВЕ ЗА ДЕЙСТВИЕ

V.1. Програма за предотвратяване на образуването на отпадъци

В съответствие с Рамковата директива за отпадъците на ЕС от 2008 г. и изискванията на Закона за управление на отпадъците, през 2021 г. Министерският съвет одобри Националния план за управление на отпадъците 2021-2028 г., в т.ч. и втората Национална програма за предотвратяване образуването на отпадъци като неразделна част от него.

Предотвратяването на образуването на отпадъци е най-ефикасният начин за подобряване на ресурсната ефективност и за намаляване на въздействието на отпадъците върху околната среда. То се свързва с действия водещи до ограничаване на възникването на отпадъци, с производство на продукти, които после не трябва да бъдат рециклирани или обезвреждани, с планиране на покупките и потреблението на продукти, така че да се изхвърлят възможно най-малко отпадъци вследствие на потреблението. Третирането на вече възникнали отпадъци натоварва околната среда, тъй като отпадъците не изчезват, а преминават през различни физични, химични или биохимични и термични процеси с цел получаване на полезни вещества и енергия. Поради това предотвратяването на образуването на отпадъци е поставено на най-високото стъпало в йерархията за управление на отпадъците според Рамковата директива за отпадъците 2008/98/ЕО.

Предотвратяването на образуване на отпадъци е определено в Член 3, точка 12 от РДО, респективно в §1, точка 28 от ДР на ЗУО, като:

“Мерките, взети преди веществото, материалът или продуктът да стане отпадък, с което се намалява:

- количеството отпадъци, включително чрез повторната употреба на продуктите или удължаването на жизнения им цикъл;
- вредното въздействие от образуваните отпадъци върху околната среда и човешкото здраве; или
- съдържанието на вредни вещества в материалите и продуктите”.

Сред най-ефективните начини за предотвратяване на отпадъците е повторната употреба на продуктите. РДО го определя като: „Всяка дейност, посредством която продуктите или компонентите, които не са отпадъци, се използват отново за целта, за която са били предназначени”. Повторната употреба включва действия на домакинствата да ремонтират домакински електрически електроуреди, дрехи, обувки, вместо да ги предават за подготовка за повторна употреба, оползотворяване или в най-честия случай да ги изхвърлят.

Освен екологични, активните дейности по ПОО имат и икономически ползи, тъй като съвременното управление и третиране на отпадъците изисква сериозни финансови ресурси и всеки тон предотвратени битови отпадъци е равностоен на спестени разходи за третиране на битовите отпадъци.

Основните участници в дейностите по предотвратяване на образуването на отпадъците са:

Държава

Държавата чрез законодателната и изпълнителната власт създава ефективни предпоставки и регулации за подпомагане на участниците в дейностите по предотвратяване образуването на отпадъци. За целта държавата може да предвиди в съответните нормативни актове, например, различни данъци и/или такси, които стимулират производства или потребление с по-малко отпадъци, финансова подкрепа на бизнеса за прилагане на мерки за предотвратяване на отпадъците, да въведе административно-регулаторни мерки, с които да се облекчи даряването на продукти, които биха се превърнали в отпадъци и др. Освен това по силата на чл. 49 и чл. 50 от ЗУО държавата трябва да прилага мерки за планиране като изготвя програма за предотвратяване на образуването на отпадъци. Въвеждането на разрешителни и регистрационни режими също е задължение на държавата, което е регламентирано в ЗУО, чрез които мерки могат да се предписват мерки по предотвратяване на отпадъците, когато е приложимо.

Общини

Общините са отговорни за управлението на отпадъците на тяхната територия. Съгласно чл. 52 от ЗУО те трябва да изготвят програма за управление на отпадъците, чиято структура, цели и предвиждания отговарят на НПУО, включително за ПОО. В общинските ПУО могат да се включват както общи мерки и дейности по предотвратяване образуването на отпадъците, така и конкретни, като например изпълнение на проекти за домашно компостиране на градински отпадъци, предотвратяване на специфичен поток отпадъци и др.

Икономически и научни организации, неправителствени организации

За предотвратяване на образуването на отпадъци икономическите субекти, подпомагани от научните среди, могат да разработят продукти и производствени процеси, които са екологосъобразни и с ниски нива на отпадъци и да оптимизират

съществуващи процеси и продукти. Предлагащите на пазара продукти трябва да бъдат с по-дълъг живот, да са лесни за поправка и да са произведени и търгувани без излишни опаковки. Икономическите субекти, с подкрепата на научни организации, могат да предприемат действия за преустановяване на производството на неекологосъобразни продукти. Неправителствените организации, които подкрепят идеите за общество, стремящо се към нулеви отпадъци, могат да създадат платформи и доброволни мрежи за всички субекти, които имат желание да допринесат за реализация на тези политики, да осъществяват проекти за информационни и образователни кампании, да организират дарителски дейности, водещи до ПОО.

Домакинства

Домакинствата имат ключова роля за предотвратяването на образуването на отпадъци, най-вече по отношение на потреблението на стоки. Потребителите могат да ограничат покупките на стоки, които водят до образуване на много отпадъци и по този начин да принудят производителите да спрат или поне да намалят производството на такива стоки, например стоки с няколко опаковки или обемни опаковки. Домакинствата могат да ремонтират редица продукти в ежедневието си, като по този начин удължават живота им. Освен екологичните ползи, домакинствата могат да имат и икономически ползи от спестени разходи за нови продукти.

Редица са политическите и законодателни актове на ЕС, които адресират въпросите с ПОО и водят до намаляване количествата образувани отпадъци, сред които:

- Директива (ЕС) 2015/720 от 29 април 2015 година по отношение на намаляване на потреблението на тънки пластмасови торбички за пазаруване.

Директивата изисква държавите членки да предприемат необходимите мерки за постигане на трайно намаление в потреблението на тънки пластмасови торбички за пазаруване на своята територия, което води до предотвратяване на отпадъците. Мерките, предприети от държавите членки, включват един от следните елементи, или и двата заедно:

- а) приемане на мерки, които да гарантират, че нивото на годишното потребление не превишава съответно 90 тънки пластмасови торбички за пазаруване на човек до 31 декември 2019 г. и 40 тънки пластмасови торбички за пазаруване на човек до 31 декември 2025 г., или равностойни цели, изразени в тегло;
 - б) приемане на инструменти, с които да се гарантира, че до 31 декември 2018 г. тънките пластмасови торбички за пазаруване ще престанат да се предлагат безплатно на мястото на продажба на стоките или продуктите, освен ако не се прилагат инструменти с равностойна ефективност.
- Директива (ЕС) 2019/904 от 5 юни 2019 година относно намаляването на въздействието на определени пластмасови продукти върху околната среда

Директивата насърчава подходите на кръговата икономика, даващи приоритет на устойчивите и нетоксични продукти като се цели преди всичко да се намали количеството на образуваните пластмасови отпадъци и замърсяването на морската околна среда.

Директивата поставя редица задължения за държавите членки, в т.ч:

- a) до 2026 г. да постигнат количествено намаление на потреблението на някои пластмасови продукти за еднократна употреба спрямо 2022 г., в т.ч: чаши за напитки и техните капаци и капачки; съдове за храна и др.;
 - b) считано от 3 юли 2021 г., държавите членки забраняват пускането на пазара на определени пластмасовите продукти за еднократна употреба и на продуктите, изработени от оксо-разградима пластмаса, в т.ч. клечки за уши, прибори за хранене, чинии, сламки, бъркалки за напитки, пръчици за балони и др.
- Директива (ЕС) 2018/851 от 30 май 2018 година за изменение на Директива 2008/98/ЕО относно отпадъците

Директивата определя специфични ключови мерки, препоръчани на държавите членки за:

- a) насърчаване проектирането, производството и използването на продукти, които позволяват ефективно използване на ресурсите и които са трайни и могат да бъдат ремонтирани, повторно употребявани и актуализирани;
- b) набелязване на продукти, съдържащи суровини с критично значение за ЕС, така че да се предотврати колкото е възможно превръщането на продукти, които съдържат такива суровини в отпадъци или да се рециклират;
- c) насърчаване повторната употреба на продукти и създаването на системи за популяризиране на дейностите по ремонт с цел повторна употреба, включително и по-специално на електроуреди, текстил, мебели, опаковки, обувки и др.;
- d) разработване и провеждане на информационни кампании за повишаване на осведомеността относно предотвратяването на отпадъци;
- e) насърчаване намаляването на образуването на отпадъци, които не са пригодни за подготовка за повторна употреба или рециклиране (като например сгурия и пепел от изгарянето на дърва и въглища за битово отопление).

Направеният анализ на текущото състояние относно отпадъците в община Алфатар показва, че годишните количества образувани битови отпадъци на територията на общината непрекъснато намаляват в периода 2015-2019 г., изпреварвайки средния темп за страната. Нормата на натрупване на образуваните битови отпадъци остава значително по-ниска от средната за страната и намалява с по-ускорен темп в рамките на периода.

Цели и мерки за предотвратяване образуването на отпадъци за периода 2021-2028 г.

Настоящата Програмата за ППО си поставя стратегическа и оперативна цели, които адресират принципите и препоръките на европейското законодателство в областта на предотвратяване на отпадъците и са съобразени с препоръките на указанията за разработване на общински програми за управление на отпадъците на МОСВ. По-конкретно целите на настоящата програма са:

Стратегическа цел

Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване

Оперативна цел

Намаляване на количеството на образуваните отпадъци и на количествата на вредни вещества, съдържащи се в отпадъците.

Мерки

Предвижда се целите да бъдат постигнати чрез конкретни мерки/дейности, които са представени в Плана за действие към настоящата програма. За всяка мярка са посочени срок за реализация, бюджет и възможни източници на финансиране, очакван резултат от изпълнението на мярката, индикатори за проследяване на напредъка и изпълнението на мярката, отговорни лица за изпълнение.

Мерките са формулирани в резултат на прегледа на:

- Примерните мерки за предотвратяване образуването на отпадъци, съгласно Приложение № 4 към чл. 50, ал. 3, т. 2 на ЗУО и Приложение IV към чл. 29 на РДО
- Преглед на мерките, заложи в НПУО 2021-2028 г.
- Предходната програма за управление на отпадъците на община Алфатар до 2020 г.

План за действие

Програма за предотвратяване на образуването на отпадъци

Мерки/Дейности	Бюджет (лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорност за изпълнение
					Текущи	Целеви	
Извършване на мониторинг на изпълнение на мерките за ПОО, заложи в програмата	1 000	общински бюджет	2024-2028	Намаляване на вредното въздействие на отпадъците	Ежегодно - брой изпълнени/в процес на изпълнение мерки	Всички мерки, включени в ППОО, са изпълнени до края на 2028 г.	Еколог
Изготвяне на годишен план за действие относно информация и кампании за предотвратяване на отпадъците	в рамките на ежегодния план за действие за информационни кампании	общински бюджет	2023-2028	Гражданите и фирмите са запознати с ползите от ПО	Изготвени годишни планове	До 2028 г. изготвени 6 годишни плана за действие	Еколог
Провеждане на ежегодни информационни мероприятия за предотвратяване образуването на отпадъци, вкл. в рамките на Европейската седмица за намаляване на отпадъците	5 000	общински бюджет; отчисления по чл. 64 от ЗУО; спонсорство от партньори; грантови схеми	2023-2028	Гражданите и фирмите са запознати с ползите от ПО	Брой проведени информационни кампании	До 2028 г. са проведени минимум 6 информационни кампании	Директор д-я СА+еколог+ служител за връзки с обществеността
Обучение относно "зелени обществени поръчки" на служител/и от общинската администрация с функции за възлагане на обществени поръчки	2 000	общински бюджет	2023	Служител/и на общината са обучени по темата за зелени обществени поръчки	Брой обучени служители	Към края на 2022 г. 10% от обществените поръчки са „зелени“	Директор д-я СА + еколог
Безвъзмездно предоставяне на домакинствата на компостери за зелени и други биоотпадъци	2 000	Бюджет на общини, ПОС 2021-2027, безлихвен заем ПУДООС	2022-2028	Предотвратени зелени и други биоотпадъци	Брой предоставени компостери на домакинствата през всяка от годините на програмата	Броят на домакинствата, на които са предоставени компостери, е 100	Директор д-я СА+еколог
Общо	10 000						

V.2. Подпрограма за предотвратяване на образуването на хранителни отпадъци

Програмата за устойчиво развитие до 2030 г., приета от Общото събрание на Организацията на обединените нации на 25 септември 2015 г., поставя цел за намаляване наполовина на хранителните отпадъци на глава от населението в световен мащаб при търговията на дребно и потребителите, както и за намаляване на загубите на храни по веригите на производство и доставки до 2030 г. Предприетите мерки следва да са насочени към предотвратяването и намаляването на хранителните отпадъци в първичното производство, преработването и промишленото производство, при търговията на дребно и разпространението по друг начин на храни, в ресторантите и заведенията за хранене, както и в домакинствата.

Директива 2018/851 от 2018 г. за изменение на Рамковата директива за отпадъците от 2008 г. призовава държавите от ЕС да намалят хранителните отпадъци на всеки етап от веригата на доставки на храни, да наблюдават нивата на хранителните отпадъци и да докладват за постигнатия напредък с цел постигане на целта за намаляване на хранителните отпадъци на територията на целия съюз с 30 % до 2025 г. и с 50 % до 2030 г. Посочените количествени цели не са задължителни, но се изисква държавите членки да въведат в своите програми за предотвратяване на отпадъците конкретни мерки за предотвратяване на хранителните отпадъци, включително информационни и образователни кампании, които показват начините за предотвратяване на хранителните отпадъци. За предотвратяване на хранителните отпадъци следва да се предвидят стимули за събиране на непродадените хранителни продукти на всички етапи от веригата на доставка на храни, както и за тяхното безопасно преразпределяне, включително на благотворителни организации.

В ЗУО хранителните отпадъци са включени в определението за „биоотпадъци“. Съгласно него хранителните отпадъци обхващат: „хранителни и кухненски отпадъци от домакинствата, ресторантите, заведенията за обществено хранене и търговските обекти, както и подобни отпадъци от предприятията на хранително-вкусовата промишленост“. Директива ЕС 2018/851 дава следното определение: „хранителни отпадъци“ са всички храни, които са се превърнали в отпадъци“.

Разпоредбите на ЗУО не въвеждат конкретни изисквания за предприемане на мерки от страна на кметовете на общините за предотвратяване на образуването на хранителни отпадъци.

Както в страната, така и в община Алфатар не са налични прецизни данни относно образуването на хранителни отпадъци по сектори. Морфологичният състав на образуваните битови отпадъци в общината показва, че около 8% от общото количество на битовите отпадъци са хранителни.

Цели и мерки за предотвратяване образуването на хранителни отпадъци за периода 2021-2028 г.

Настоящата Подпрограма за предотвратяване образуването на хранителни отпадъци си поставя стратегическа и оперативна цели, които адресират принципите и препоръките на европейското законодателство в областта на предотвратяване на хранителните отпадъци и са съобразени с препоръките на указанията за разработване на общински програми за управление на отпадъците на МОСВ. По-конкретно целите на настоящата програма са:

Стратегическа цел

Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване.

Оперативна цел

Намаляване на количеството на образуваните хранителни отпадъци.

Мерки

Предвижда се целите да бъдат постигнати чрез конкретни мерки/дейности, които са представени в Плана за действие към настоящата програма. За всяка мярка са посочени срок за реализация, бюджет и възможни източници на финансиране, очакван резултат от изпълнението на мярката, индикатори за проследяване на напредъка и изпълнението на мярката, отговорни лица за изпълнение.

Включените в подпрограмата мерки са формулирани в резултат на прегледа на препоръки, насоки, законодателни актове на европейско ниво, на основата на преглед на добри практики в разглежданата област. Предвидени са основно меки мерки. В преобладаващата си част те имат информационно-образователен и административно-регулаторен характер.

План за действие

Подпрограма за предотвратяване на образуването на хранителни отпадъци

Мерки/Дейности	Бюджет (лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорност за изпълнение
					Текущи	Целеви	
Изготвяне на информационни материали за предотвратяване образуването на хранителни отпадъци, адресирани към бизнеса и населението	1 000	Общински бюджет	2022-2024	Генераторите на хранителни отпадъци разполагат с практическа информация за прилагане на практики за ПО на хранителни отпадъци	Изготвен проект на информационни материали	Изготвени информационни материали за предотвратяване образуването на хранителни отпадъци, адресирани към бизнеса и населението	Кмет
Изпълнение на непрекъснати целенасочени кампании за разясняване и предоставяне на информация за ПО на хранителни отпадъци на общинско ниво, в т.ч. относно значението на "Най-добър до" и "Годен до" на търговските хранителни продукти	2 000	Общински бюджет	2022-2028	Гражданите и бизнеса са запознати с ползите от ПО на хранителните отпадъци и възможните действия за ПО на хранителните отпадъци	Брой реализирани кампании	Проведени поне 2 кампании на общинско ниво	Кмет
Изготвяне и прилагане на план от общината за ПО на хранителни отпадъци в общински социални, здравни, образователни и други общински звена и предприятия, общински пазари и др. където се образуват хранителни отпадъци	2 000	Общински бюджети	2022 г. за изготвянето; 2028 г. за прилагането	Предотвратени хранителни отпадъци от общински звена	Разработен план, брой изпълнени мерки	Разработен и изпълнен план с мерки за ПО на хранителни отпадъци за всички общински звена, генериращи хранителни отпадъци	Еколог
Общо	5 000						

V.3. Програма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци

През 2012 г. в Закона за управление на отпадъците се включи общоевропейската цел за рециклиране на битовите отпадъци, приета в законодателство на ЕС през 2008 г. Изменението на закона от 2021 г. въведе нови количествени цели за подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи най-малко хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло от домакинствата и подобни отпадъци от други източници, съобразно законодателството на ЕС, които общините трябва да достигнат, както следва:

- най-късно до 31 декември 2025 г. – най-малко до 55 на сто от общото им тегло
- най-късно до 31 декември 2030 г. – най-малко до 60 на сто от общото им тегло
- най-късно до 31 декември 2035 г. – най-малко до 65 на сто от общото им тегло

Целите за подготовката за повторна употреба и рециклирането на битови отпадъци се постигат поетапно, като след 31 декември 2020 г. нарастват всяка година с по 1 на сто, както следва:

- 31 декември 2021 г. - 51 на сто;
- 31 декември 2022 г. - 52 на сто;
- 31 декември 2023 г. - 53 на сто;
- 31 декември 2024 г. - 54 на сто;
- 31 декември 2025 г. - 55 на сто.

Съгласно Рамковата директива за отпадъците подготовката за повторна употреба включва дейностите по почистване, проверка и поправка на употребявани продукти, които са станали отпадък, така че да могат да се употребяват повторно (например поправка на велосипеди, електрическо и електронно оборудване, мебели и др., които след като са поправени се продават като втора употреба). Подготовката за повторна употреба е вид оползотворяване на отпадъците.

Рециклирането е подход, при който един материал се преработва с цел да се променят неговите физикохимични свойства и се оползотворява повторно за същите или за други цели. Рециклирането не включва оползотворяване за получаване на енергия и преработване в материали, които ще се използват като горива или за насипни дейности.

Конкретно рециклирането може да включва следното - пластмасови продукти или компоненти в пластмасови материали; стопяване на отпадъчно стъкло в стъклени продукти; употреба на хартиени отпадъци в заводи за хартия, пластмасови гранулирани и пелетизирани за екструдирани или формовани, натрошени отпадъци от стъкла, сортиране на отпадъци от хартия, отговарящи на критериите за края на отпадъка и др.

Количеството биоразградими битови отпадъци, подложени на аеробно или анаеробно третиране, се счита за рециклирано, когато от това третиране се образуват компост, ферментационни продукти или други изходни материали, с подобно количество рециклирано съдържание спрямо входящите отпадъци, и които предстои да бъдат използвани като рециклиран продукт, материал или вещество. Когато изходните материали се използват върху земна повърхност, се считат за рециклирани само ако от тях произтичат ползи за селското стопанство или подобряване на екологичното състояние.

От 1 януари 2027 г. битовите биологични отпадъци¹, които преминават аеробно или анаеробно третиране, могат да се отчитат като рециклирани само ако преди това са събрани разделно или са разделени при източника.

В зависимост от решението на Общото събрание на съответното РСУО и наличната инфраструктура за третиране на отпадъците в общината и региона, всяка община може да постигне целите самостоятелно или заедно с други общини.

Морфологичният състав на битовите отпадъци в община Алфатар показва, че отпадъците от хартия и картон, пластмаса, стъкло и метали заемат над 26% от общо образуваните битови отпадъци в общината, а отпадъците от текстил и кожа представляват 9%. В същото време на територията на общината не се осъществява разделно събиране на тези видове отпадъци.

Според действащото национално законодателство за всички населени места с население, по-голямо от 5000 жители и за курортните населени места следва да се въведат системи за разделно събиране на битовите отпадъци от хартия и картон, метали, пластмаси и стъкло. Тъй като на територията на община Алфатар няма такива населени места, общината не е задължена да организира подобни системи за разделно събиране. В същото време е препоръчително общината да предприеме мерки за увеличаване на количествата разделно събрани битови отпадъци, за да подпомогне изпълнението на целите за подготовката за повторна употреба и рециклирането на битови отпадъци в регион Силистра.

Биоразградимите битови отпадъци представляват 39.3% от образуваните битови отпадъци в община Алфатар, като за тези отпадъци също все още не е въведена система за разделното им събиране, поради липсата на подходяща инфраструктура за третирането им както на територията на общината, така и на регионалното депо Силистра.

Цели и мерки на Програмата за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци за периода 2021-2028 г.

Настоящата Програмата за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци си поставя следните цели:

Стратегическа цел

Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци.

Оперативна цел

Достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци.

Стратегическата цел ще се постигне съвместно с Програмата за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради и Програмата за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО, вкл. Подпрограмата за управление на опаковките и отпадъците от опаковки, изпълнението на които също допринася за увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци.

¹ „биологични отпадъци“ са биоразградими отпадъци от парковете и градините, хранителни и кухненски отпадъци от домакинствата, офисите, ресторантите, търговията на едро, столовете, заведенията за обществено хранене и търговските обекти за търговия на дребно, както и подобните отпадъци от предприятията на хранително-вкусовата промишленост

Мерки

Предвижда се целите да бъдат постигнати чрез конкретни мерки/дейности, които са представени в Плана за действие към настоящата програма. За всяка мярка са посочени срок за реализация, бюджет и възможни източници на финансиране, очакван резултат от изпълнението на мярката, индикатори за проследяване на напредъка и изпълнението на мярката, отговорни лица за изпълнение.

План за действие

Програма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци

Мерки/Дейности	Бюджет (лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорност за изпълнение
					Текущи	Целеви	
Изготвяне на самостоятелна общинска наредба за управление на отпадъците съгласно изискванията на чл. 22 от ЗУО		Общински бюджет	2023	Нормативно определени изисквания към дейностите по управление на отпадъците в самостоятелна наредба	Подготвена Наредба за управление на отпадъците на територията на община Алфатар	Приета Наредба за управление на отпадъците на територията на община Алфатар	Кмет, Общински съвет
Актуализиране на Наредбата за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги в община Алфатар на основание чл. 9 от Закона за местните данъци и такси		Общински бюджет	2022	Осигурено съответствие на местната нормативна уредба за местните такси с изискванията на ЗМДТ	Подготвена актуализация на Наредбата за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги в община Алфатар	Приета актуализация на Наредбата за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги в община Алфатар	Кмет, Общински съвет
Изграждане на единна електронна информационна система за управление на отпадъците и обучение на общински служители за работа с нея	4000	общински бюджет	2023-2024	изградена информационна система за отпадъците	Етапно въвеждане в действие на информационната система за отпадъците	Напълно функционираща информационна система за отпадъците	Кмет
Ежегодно събиране и обработка на информация от ОО/фирми и др. юридически лица за разделно събрани и предадени за рециклиране отпадъци в електронната информационна система за отпадъците на общината		Общински бюджет	2022-2028	общината разполага с информация за количествата разделно събрани отпадъци на територията на общината	Брой на ОО/фирми и юридически лица, които са представили навременна и пълна информация	Всички ОО/фирми и юридически лица са представили навременна и пълна информация	Еколог
Провеждане на кампании за разделно събиране на отпадъци от хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло	6 000	Общински бюджет, Отчисления по чл.64 ЗУО	2022-2028	Повишено участие на населението в разделно събиране на отпадъците	Брой кампании по видове Брой участващи домакинства/етажни собственици/училища и др. целеви групи	Проведени 5 кампании Количество разделно събрани отпадъци	Еколог, съвместно с връзки с обществеността

Мерки/Дейности	Бюджет (лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорност за изпълнение
					Текущи	Целеви	
Провеждане на своевременна активна разяснителна кампания сред населението и юридическите лица, обхванати от системите за разделно събиране на битови отпадъци	3 000	Общински бюджет Отчисления по чл.64 от ЗУО	2024-2028	Населението и юридическите лица са запознати със схемата за разделно събиране на биоотпадъците и ползите от нея	Етапи на подготовка на информационната кампания	Дейностите по информационната кампания са изпълнени	Зам-кмет
Осигуряване на площадка за предаване и временно съхраняване на битови отпадъци от хартия и картон, пластмаса, стъкло и метали и др.	3 000	Общински бюджет Отчисления за депониране по сметката в РИОСВ на общината	2023	Осигурена възможност за предаване и временно съхраняване на битови отпадъци от хартия и картон, пластмаса, стъкло и метали и др. и увеличени количества разделно събрани битови отпадъци	Технически, финансови и административни процедури за осигуряване на площадката	Площадката е функционираща	Зам-кмет
Въвеждане на система за разделно събиране на зелени биоотпадъци	30 000	Общински бюджет ПОС 2021-2027 Отчисления по чл. 64	2023	Увеличени количества разделно събрани зелени биоотпадъци	Закупени съдове и транспортна техника Издадена заповед на кмета с график и местоположение на съдовете	Въведена система за разделно събиране и транспортиране на зелените биоотпадъци	Зам.-кмет
Ежегодно планиране и осъществяване на тематични проверки за изпълнение на изискванията за разделно събиране и изхвърляне на отпадъците в организираната от общината система за разделно събиране на отпадъците		Общински бюджет	2023-2028	Изготвен доклад до кмета за резултатите от осъществения контрол	Брой осъществени тематични проверки	Осъществени ежегодно проверки	Еколог
Въвеждане на поощрителни/наградни схеми за училищата и детските градини за инициативи за разделно събрани отпадъци от хартия, пластмаса и стъкло	3 000	отчисления по чл.64 ЗУО, общински бюджет	2023	повишаване на участието на младите хора в разделно събиране на отпадъците	брой участващи училища/детски градини количество разделно събрани отпадъци	до края на 2028 г. всички общински училища и детски градини са взели участие в разделно събиране на отпадъци	Кмет
Обучения на служителите в общинската администрация и други общински звена относно различни аспекти от управление на отпадъците.	1 000	общински бюджет	постоянен	повишена квалификация и умения на служителите	брой проведени обучения	брой обучени служители	Кмет

Мерки/Дейности	Бюджет (лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорност за изпълнение
					Текущи	Целеви	
Общо:	50 000						

V.4. Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради

Строителните отпадъци и отпадъците от разрушаване на сгради във висока степен подлежат на рециклиране и повторна употреба, като някои от техните компоненти имат висока ресурсна стойност. Правилното управление на строителните отпадъци и отпадъците от разрушаване на сгради допринася за превръщането им от проблем за околната среда в ценен ресурс. Поради тази причина отпадъците от строителство и разрушаване са определени като ключов аспект в пакета за кръгова икономика, представен от ЕК през 2015 г. Според РДО до 2020 г. подготовката за повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване на материали от неопасни отпадъци от строителство и разрушаване следва да се увеличи най-малко до 70% от общото им тегло, като се изключват незамърсени почви, земни и скални маси от изкопи в естествено състояние. Целите не са променени с приетата Директива (ЕС) 2018/851 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2018 година за изменение на Директива 2008/98/ЕО относно отпадъците.

Заложената крайна цел за рециклиране и друго оползотворяване на материали от неопасни отпадъци от строителство и разрушаване до 1 януари 2020 г. от най-малко 70 на сто от общото тегло на отпадъците в националното ни законодателство се запазва и за периода до 2028 г.

Община Алфатар, както и другите общини в страната, имат следните отговорности, произтичащи от ЗУО и Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влягане на рециклирани строителни материали:

- организиране на събирането, включително разделното, оползотворяването и обезвреждането на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата;
- когато общината е възложител на строителни дейности или на дейности по разрушаване на сгради, включително принудително премахване на строежи:
 - да разработва План за управление на строителните отпадъци като част от строителната документация за инвестиционния проект за издаване на разрешение за строеж;
 - да изпълни реално Плана за управление на отпадъците;
 - да влага в строежите определен процент материали от рециклирани строителни отпадъци или материално оползотворяване в обратни насипи;
 - да осигури селективното разделяне и материално оползотворяване на определени видове строителни отпадъци в минимални количества;

Изискването за разработване на план за управление на отпадъците не се прилага за:

- разрушаване на сгради с РЗП под 100 кв. м;
- реконструкция, основен ремонт и/или промяна предназначението на строежи с РЗП, по-малка от 500 кв. м;
- строеж на сгради с РЗП, по-малка от 300 кв. м;
- разрушаване на негодни за ползване или застрашаващи сигурността строежи, когато тяхното премахване е наредено по спешност от компетентен орган.

Планът за управление на строителните отпадъци се включва в обхвата на инвестиционните проекти по Глава 8 от ЗУТ, а за обектите, за които не се изисква одобрен инвестиционен проект по ЗУТ, се изготвя като самостоятелен план.

Изпълнението на плана за управление на строителни отпадъци се установява:

- за строежите, за които се упражнява строителен надзор - с окончателния доклад по чл. 168 от ЗУТ на лицето, упражняващо строителен надзор, в който се описва изпълнението на целите за оползотворяване и рециклиране на строителни отпадъци и целите за влагане на рециклирани строителни материали при изпълнението на проекта
- за строежите, за които не се упражнява строителен надзор - с отчет до кмета на общината по образец съгласно изискванията на Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали.

Докладите и отчетите се представят на органа, одобрил инвестиционния проект или плана за управление на строителни отпадъци, както и на РИОСВ.

При строителство, разрушаване на законни строежи и доброволно премахване на незаконни строежи или на негодни за ползване или застрашаващи сигурността строежи, възложителят на строителни дейности носи отговорност за изпълнението на целите, свързани с оползотворяване на материали от строителни отпадъци.

На територията на общината, както и в регион Силистра, все още няма инсталации за рециклиране на строителни отпадъци. Затова е целесъобразно общината да извърши целенасочено проучване на възможностите за рециклиране на регионален принцип на строителните отпадъци и отпадъците от разрушаване на сгради с други съседни общини и строителния бизнес, както и възможностите за оползотворяването им в обратни насипи, рекултивация на нарушени терени и стари депа и други подобни.

Цели и мерки на Програмата за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради за периода 2021-2028 г.

Настоящата Програмата за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради си поставя следните цели:

Стратегическа цел

Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци.

Оперативна цел

Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради в община Алфатар.

Стратегическата цел ще се постигне съвместно с Програмата за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци и Програмата за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО, вкл. Подпрограмата за управление на опаковките и отпадъците от опаковки, изпълнението на които също допринася за увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци.

Мерки

Предвижда се целите да бъдат постигнати чрез конкретни мерки/дейности, които са представени в Плана за действие към настоящата програма. За всяка мярка са посочени срок за реализация, бюджет и възможни източници на финансиране, очакван резултат от изпълнението на мярката, индикатори за проследяване на напредъка и изпълнението на мярката, отговорни лица за изпълнение.

План за действие

Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради

Мерки/Дейности	Бюджет (лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорност за изпълнение
					Текущи	Целеви	
Предоставяне на временна площадка, на която гражданите и други организации могат да оставят без заплащане разделно събрани строителни отпадъци от малки ремонтни дейности до определени количества	1 000	Общински бюджет	2023	Гражданите и други организации не изхвърлят строителни отпадъци в контейнерите за битови отпадъци	Етапи на осигуряване на площадката и разработването на правила	Осигурена временна площадка за строителни отпадъци. Издадена е заповед на кмета.	Зам.-кмет,
Включване в отговорностите на съответното компетентно звено на общината да изпълнява нормативните изисквания относно строителните отпадъци, когато общината е Възложител на строителни дейности		Общински бюджет	2023	Отговорностите за изпълнение на разпоредбите на ЗУО и на Наредбата за строителните отпадъци и за влагане на строителни материали са ясно разпределени между звената на общината	функционалните характеристики на звената на общината със съответните изисквания и/или внасяне на съответните промени в Устройствения правилник на общината	Одобрени функционалните характеристики на звената и служителите относно строителните отпадъци в Устройствения правилник или в длъжностните характеристики	Зам.-кмет с отговорност за инвестиционния процес
Проучване и анализ на възможностите за обособяване на площадка за рециклиране на отпадъци от строителство и разрушаване в регионален аспект - в териториално близки региони, на ниво РСУО-Силистра, както и за оползотворяване на строителни отпадъци в обратни насипи, рекултивация на нарушени терени и стари депа и други подобни	500	Общински бюджет	2024	Общината е осигурила възможност за оползотворяване на строителните отпадъци	Етапи на възлагане и провеждане на анализите и подготовка на документите	Изготвено проучване на възможностите в региона на общината. Одобрени резултати от проучването и подготвени документи	Еколог
Общо	1 500						

V.5. Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО

ЗУО определя масово разпространените отпадъци като такива, които се образуват след употребата на продукти от многобройни източници на територията на цялата страна и поради своите характеристики изискват специално управление. Националното законодателство поставя годишни количествени цели за рециклиране и оползотворяване на шест групи МРО:

- Отпадъци от опаковки
- ИУМПС
- ИУЕЕО
- Отпадъчни масла и нефтопродукти
- Отпадъци от гуми
- Отпадъци от батерии и акумулатори

Целите за рециклиране и оползотворяване на отпадъците от опаковки, ИУМПС, ИУЕЕО и от батерии и акумулатори са заложи на общоевропейско ниво. В Р България са поставени и се изпълняват национални количествени цели и за отпадъци от гуми и за отпадъчни масла и нефтопродукти.

Системите за разделно събиране и рециклиране на отпадъците от опаковки от хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло и НУБА и ИУЕЕО, които се осъществяват и финансират основно от организациите по оползотворяване чрез схемите за „разширена отговорност на производителя”, се отчитат и допринасят в голяма степен за постигане от общините на целите за рециклиране на битовите отпадъци.

Заложените цели за МРО по години са следните:

Група МРО	Цели
Отпадъци от опаковки	<p>До 2025 г.:</p> <p>65% от теглото на образуваните отпадъци от опаковки се рециклира, в т.ч. Пластмаса: 50% Дърво: 25% Черни метали: 70% Алуминий: 50% Стъкло: 70% Хартия и картон: 75%</p> <p>До 2030 г.:</p> <p>70% от теглото на образуваните отпадъци от опаковки се рециклират, в.т.ч.: Пластмаса: 55% Дърво: 30% Черни метали: 80% Алуминий: 60% Стъкло: 75% Хартия и картон: 85%</p>
ИУМПС	Ежегодно: ниво на повторна употреба и оползотворяване, не по-ниско от 95% от теглото на всяко ИУМПС

Група МРО	Цели
	Ежегодно: ниво на повторна употреба и рециклиране, не по-ниско от 85% от теглото на всяко ИУМПС
ИУЕЕО	Ежегодно е събрано разделно мин. 65% от средното тегло на пуснатото на пазара ЕЕО през предходните три години
Отпадъци от отработени масла	Ежегодно мин. 40% от количеството масла, пуснати на пазара през съответната година са събрани разделно
Отпадъци от гуми	Ежегодно не по-малко от 50% от количеството гуми, пуснати на пазара на РБ през текущата година се регенерират и/или рециклират
Отпадъци от портативни батерии и акумулатори (ПБА)	Ежегодно са събрани разделно мин. 45% от пуснатите на пазара ПБА с изключение на ПБА, които са били пуснати на пазара, но са изнесени или изпратени от територията на страната
Отпадъци от индустриални батерии и акумулатори	Ежегодно са събрани разделно мин. 25% от пуснатите на пазара индустриални батерии и акумулатори
Отпадъци от автомобилни батерии и акумулатори	Ежегодно са събрани разделно 100% от пуснатите на пазара автомобилни батерии и акумулатори

Цели и мерки на Програмата за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО за периода 2021-2028 г.

Настоящата Програмата за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО си поставя следните цели:

Стратегическа цел

Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци.

Оперативна цел

Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени МРО

Стратегическата цел ще се постигне съвместно с Програмата за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци и Програмата за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО, вкл. Подпрограмата за управление на опаковките и отпадъците от опаковки, изпълнението на които също допринася за увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци.

Мерки

Предвижда се целите да бъдат постигнати чрез конкретни мерки/дейности, които са представени в Плана за действие към настоящата програма. За всяка мярка са посочени срок за реализация, бюджет и възможни източници на финансиране, очакван резултат от изпълнението на мярката, индикатори за проследяване на напредъка и изпълнението на мярката, отговорни лица за изпълнение.

В Плана за действие към настоящата програма не са включени специфични мерки и дейности за подобряване на системите и достигане на целите относно рециклиране и оползотворяване на отпадъците от опаковки, тъй като те са включени в Плана за действие към Подпрограмата за управление на опаковките и отпадъците от опаковки.

План за действие

Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО

Мерки/Дейности	Бюджет (лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорност за изпълнение
					Текущи	Целеви	
Проучване на възможностите и сключване на договор с организации за оползотворяване на НУБА	500	Общински бюджет	2023	Увеличени количества разделно събирани и предадени за рециклиране метални битови отпадъци	Етапи на проучване и сключване на договора	Сключен договор с ООп на НУБА	Зам.-кмет
Проучване на възможностите и сключване на договор с организацията за оползотворяване на ИУЕЕО	500	Общински бюджет	2023	Увеличени количества разделно събирани и предадени за рециклиране метални битови отпадъци	Етапи на сключване на договора	Сключен договор с ООп на ИУЕЕО	Зам.-кмет “
Проучване на възможностите и сключване на договор с организации за оползотворяване на отпадъци от излезли от употреба автомобилни гуми	500	Общински бюджет	2023	Осигурено разделно събиране и предаване на отпадъци от гуми	Етапи на проучване и сключване на договора	Сключен договор с организации по оползотворяване на ИУГ	Зам.-кмет “
Проучване на възможностите и сключване на договор с организация за оползотворяване на отпадъчни масла	500	Общински бюджет	2023	Осигурено разделно събиране и предаване на отпадъчните масла	Етапи на проучването и подготовката на договора	Сключен договор с организация за оползотворяване на отпадъчни масла	Зам.-кмет “
Общо	2 000						

V.6. Подпрограма за управление на опаковките и отпадъците от опаковки

За разлика от останалите МРО, в управлението на отпадъците от опаковки общините имат значително по-активно участие и задължения като една от основните заинтересовани страни, което изисква много по-добра координация между всички участници в процеса на управление на отпадъците от опаковки. В случай че нямат сключен договор с организация за оползотворяване на отпадъци от опаковки, общините са длъжни да разработват и изпълняват сами програми за разделно събиране на отпадъци от опаковки и да предоставят ежегодно информация на МОСВ в тази връзка.

Количествените цели по отношение на рециклирането и оползотворяването на отпадъците от опаковки през следващите години са посочени в следващата таблица:

	До 2025 г.	До 2030 г.
Всички опаковки	65%	70%
Пластмаси	50%	55%
Дърво	25%	30%
Черни метали	70%	80%
Алуминий	50%	60%
Стъкло	70%	75%
Хартия и картон	75%	85%

В допълнение към тези цели новоприетото европейско законодателство от пакета „Кръгова икономика“ определя по-специални изисквания към едни от най-широко разпространените пластмасови опаковки - пластмасовите бутилки за напитки за еднократна употреба. По-конкретно към всяка страна членка се поставя изискването да гарантира, че:

- бутилките за напитки до 3 литра, произведени от полиетилен терафталат (PET), трябва да съдържат най-малко 25% рециклирана пластмаса от 2025 г., а от 2030 г. - най-малко 30%.
- производителите на пластмасови бутилки до 3 литра от PET осигуряват разделното събиране за рециклиране на отпадъците от тези продукти по реда на Наредбата за опаковките и отпадъците от опаковки.
- постигат цели за рециклиране както следва: 1. поетапно от 2022 г. до 2025 г. 77% от пуснатите на пазара опаковки за съответната година; 2. от 2026 г. до 2029 г. – 90%. Разделно събраните отпадъци се предават за рециклиране за производство на предмети от пластмаси, предназначени за храни.

Системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки е първата от всички системи за разделно събиране на отпадъците в Р България, създадена след приемането на Закона за управление на отпадъците през 2003 г. С приемането на Наредбата за опаковките и отпадъците от опаковки през 2004 г. и измененията ѝ впоследствие в националното законодателство се регламентира цялостната схема за управление на този поток отпадъци, която непрекъснато се разширява и подобрява ефективността си в годините. На територията на страната работят няколко организации за оползотворяване на отпадъците от опаковки, които имат ангажимента да изпълняват целите за рециклиране и оползотворяване на отпадъците от опаковки от името на лицата, които пускат на пазара опаковани стоки.

През 2012 г. с приемането на новия Закон за управление на отпадъците се въведе изискването към кметовете на общините да организират въвеждането на системи за разделно събиране на отпадъци от опаковки за всички населени места с население по-голямо от 5000 жители и за курортните населени места. Тъй като на територията на община Алфатар няма такива населени места, общината не е задължена да организира подобни системи за разделно събиране. В същото време е препоръчително общината да предприеме мерки за увеличаване на количествата разделно събрани битови отпадъци, вкл. от отпадъци от опаковки, за да подпомогне изпълнението на целите за подготовката за повторна употреба и рециклирането на битови отпадъци в регион Силистра.

Цели и мерки на Подпрограмата за управление на опаковките и отпадъците от опаковки за периода 2021-2028 г.

Настоящата Подпрограма за управление на опаковките и отпадъците от опаковки си поставя следните цели:

Стратегическа цел

Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци

Оперативна цел

Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци от опаковки

Стратегическата цел ще се постигне съвместно с Програмата за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради, Програмата за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци и Програмата за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО, изпълнението на които също допринася за увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци.

Мерки

Предвижда се целите да бъдат постигнати чрез конкретни мерки/дейности, които са представени в Плана за действие към настоящата програма. За всяка мярка са посочени срок за реализация, бюджет и възможни източници на финансиране, очакван резултат от изпълнението на мярката, индикатори за проследяване на напредъка и изпълнението на мярката, отговорни лица за изпълнение.

План за действие

Подпрограма за управление на опаковките и отпадъците от опаковки

Мерки/Дейности	Бюджет <i>(лв.)</i>	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорност за изпълнение
					<i>Текущи</i>	<i>Целеви</i>	
Проучване на възможностите и сключване на договор с организацията за оползотворяване на отпадъци от опаковки	500	Общински бюджет	2023	Общината е осигурила разделно събиране на значителна част от битовите отпадъци от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло	Етапи на сключване на договора	Сключен нов договор с организацията по оползотворяване на опаковки	Зам.-кмет
Провеждане на информационна кампания за предотвратяване отпадъците от опаковки, разделното им събиране и рециклиране	1500	Общински бюджет	2023-2028	Населението и бизнеса са информирани за необходимостта от предотвратяване отпадъците от опаковки, разделното им събиране и рециклиране	Брой информационни кампании	Проведени 2 информационни кампании	Бизнес организации (търговски обекти и др.)
Общо	2 000						

V.7. Програма за намаляване на количествата и риска от депонираните битови отпадъци

Депонирането на отпадъците стои на най-ниското ниво в йерархията на управление на отпадъците, въведена с европейското и с националното законодателство. Все още и най-напредналите държави не могат да предотвратят напълно депонирането на отпадъците. Ето защо част от усилията за подобряване на управлението на отпадъците са насочени към управление и предотвратяване на риска от депонираните отпадъци, което може да се постигне чрез няколко групи мерки:

- ползване на депа, отговарящи на екологичните нормативни изисквания, които минимизират рисковете за околната среда;
- намаляване на количествата депонирани отпадъци посредством увеличаване дела на рециклираните и оползотворени отпадъци;
- закриване и техническа и биологическа рекултивация на старите депа за отпадъци с преустановена експлоатация;
- последващи след експлоатационни грижи и мониторинг на закритите депа;
- предотвратяване на депонирането доколкото е възможно на опасни битови отпадъци чрез разделното им събиране и предаване за обезвреждане.

Част от мерките, свързани с подобряване на йерархията на управление на битовите отпадъци (рециклиране и оползотворяване на биоразградимите и рециклируемите от хартия, метал, пластмаса и стъкло и др.), както и на строителните отпадъци, имат едновременно принос и за намаляването на депонираните отпадъци, но са включени систематично в предходните програми.

Община Алфатар е сред общините в България, които спазват напълно изискванията за депониране на битовите отпадъци на депа, които отговарят на европейските и националните изисквания преди средата на 2009 г., когато за България беше крайният срок за привеждане в съответствие с тези изисквания.

Що се отнася до отговорностите на общините относно старите общински сметища, до момента община Алфатар е рекултивирала две стари общински сметища чрез публично финансиране от ПУДООС през 2009 г.

Целите за депониране на битовите отпадъци, които община Алфатар следва да постигне, са:

- до 2035 г. количеството на депонираните битови отпадъци да се намали до 10% или по-малко от общото количество образувани битови отпадъци. Целта се постига поетапно както следва:
 - до 31 декември 2025 г. - най-малко до 50 на сто от общото им тегло;
 - до 31 декември 2030 г. - най-малко до 30 на сто от общото им тегло.
- най-късно до 31 декември 2020 г. и след това количеството на депонираните биоразградими битови отпадъци да бъде до 35 на сто от общото количество на същите отпадъци, образувани през 1995 г. В съответствие с Наредбата за разделно събиране на биоотпадъци и третиране на биоразградимите отпадъци тази цел се изчислява за всяка година като процент на количеството депонирани биоразградими отпадъци спрямо количеството на образуваните биоразградими отпадъци през 1995 г. в Република България.

Анализът на състоянието относно отпадъците в община Алфатар показва, че основният метод за третиране на битовите отпадъци в общината все още е обезвреждане чрез депониране на регионалното депо Силистра. В същото време община Алфатар е сред общините, които успяват да изпълнят целите за ограничаване на количествата на депонираните биоразградими битови отпадъци.

Цели и мерки на Програмата за намаляване на количествата и риска от депонираните битови отпадъци и други за периода 2021-2028 г.

Настоящата Програма за намаляване на количествата и риска от депонираните битови отпадъци си поставя следните цели:

Стратегическа цел

Намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци

Оперативна цел

Изпълнение на целите за ограничаване на количествата депонирани битови отпадъци до 50 на сто от общото количество образувани битови отпадъци

Мерки

Предвижда се целите да бъдат постигнати чрез конкретни мерки/дейности, които са представени в Плана за действие към настоящата програма. За всяка мярка са посочени срок за реализация, бюджет и възможни източници на финансиране, очакван резултат от изпълнението на мярката, индикатори за проследяване на напредъка и изпълнението на мярката, отговорни лица за изпълнение.

План за действие

Програма за намаляване на количествата и риска от депонираните битови отпадъци

Мерки/Дейности	Бюджет (лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорност за изпълнение
					Текущи	Целеви	
Осигуряване на площадка за предаване и временно съхраняване на опасни битови отпадъци	В рамките на бюджета за площадка за предаване и временно съхраняване на битови отпадъци в Програма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци	Общински бюджет Отчисления за депониране по сметката в РИОСВ на общината	2023	Осигурена възможност за предаване и временно съхраняване на опасни битови отпадъци	Технически, финансови и административни процедури за осигуряване на площадката	Площадката е функционираща	Зам.-кмет
Закупуване на метални контейнери тип Бобър 1100 л. с цел поддържане на системата за събиране и извозване на смесените битови отпадъци	20 000	ПУДООС Отчисления по чл.60 от ЗУО	2024-2028	Унифицирана общинска система за сметосъбиране и сметоизвозване	Етапи на подготовка на документацията за закупуване на контейнерите	Доставени 30 контейнера	Кмет
Своевременно почистване на новообразувани нерегламентирани сметища	4 000	Общински бюджет Отчисления по чл.60 от ЗУО	2024-2028	Предотвратен е рискът за околната среда и човешкото здраве от нерегламентирани сметища	Брой почистени нерегламентиран и сметища	Недопускане възникване на нови нерегламентирани сметища	Зам.-кмет
Провеждане на кампании за пролетно и есенно почистване на населените места в община Алфатар	6 000	Общински бюджет	ежегодно 2017-2020	Повишено участие на населението и бизнеса в предотвратяване на риска от възникване на замърсявания с отпадъци	брой участници; количество транспортирани отпадъци брой почистени нерегламентирани сметища	почистени нерегламентирани сметища - % от регистрираните в края на 2028 г.	Еколог, съвместно с Дейност "Чистота"
Общо	30 000						

VI. КООРДИНАЦИЯ С ДРУГИ ОБЩИНСКИ И РЕГИОНАЛНИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ

Общинската програма за управление на отпадъците на община Алфатар е елемент от цялостната система за планиране на развитието на общината и региона, поради което в настоящия раздел е представена взаимовръзката на общинската ПУО 2021-2028 г. с други програмни документи в разглежданата или свързани с нея области (с период на действие, обхващат периода след 2020 г.). Връзката между отделните стратегически документи е от ключово значение за ефективното осъществяване на процеса на стратегическото планиране в публичния сектор.

Поставените цели и предложените програми от мерки в рамките на Общинската програма за управление на отпадъците на община Алфатар за периода 2021-2028 пряко допринасят за постигане на редица цели и приоритети, заложи в **Плана за интегрирано развитие на община Алфатар 2021-2027 г.** Планът за интегрирано развитие на община Алфатар за периода 2021 – 2027 г. /ПИРО/ е средносрочен рамков документ, определящ целите и приоритетите на регионалната политика за община Алфатар.

По-конкретно, мерките, заложи в Общинската програма за управление на отпадъците на община Алфатар за периода 2021-2028 г. допринасят за постигането на следните стратегически цели и приоритети на плана за интегрирано развитие на община Алфатар 2021-2027 г.:

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 3: Осигуряване на интегрирано и балансирано развитие на населените места и обновяване на инфраструктурата.

Приоритетните дейности към стратегическа цел 3 са ориентирани към доизграждане и развитие на пътната и техническата инфраструктура, благоустрояване на населените места за подобряване на свързаността и достъпността и повишаването стандарта на обитаване; прилагането на мерки за опазване на околната среда, подобряването на енергийната ефективност и насърчаване използването на ВЕИ; създаването на вътрешни и външни партньорства за развитието на териториалното сътрудничество; устойчиво развитие на туризма.

Приоритет 7. Развитие на съвременна инфраструктура за подобрена свързаност и достъпност.

Мярка 7.1. Доизграждане, развитие и модернизация на пътна инфраструктура:

Дейност 7.1.1. Основен ремонт, реконструкция и рехабилитация на четвъртокласна пътна мрежа;

Дейност 7.1.2. Основен ремонт, реконструкция и рехабилитация на уличната мрежа, в това число изграждане и ремонт на подземни комуникации;

Дейност 7.1.3. Изграждане на липсващи тротоари и ремонт на съществуващи.

Мярка 7.2. Изграждане на нова и реконструкция на съществуваща водоснабдителна и канализационна мрежа, ефективно използване и управление на снабдителната инфраструктура, свързана с добиване и доставяне на вода:

Дейност 7.2.1. Реконструкция на магистрални водопроводи за питейна вода;

Дейност 7.2.2. Поддръжка на съществуващи и изграждане на нови отводнителни канали;

Дейност 7.2.3. Изграждане на битова канализация и ПСОВ и реконструкция на водопроводна мрежа за гр. Алфатар.;

Дейност 7.2.4. Изграждане на канализационна мрежа в съставните села на общината;

Дейност 7.2.5. Подмяна и реконструкция на амортизираните мрежи и съоръжения на водопроводните системи.

Мярка 7.3. Подобряване качеството и обхвата на телекомуникациите:

Дейност 7.3.1. Подобряване на телекомуникационната инфраструктура;

Дейност 7.3.2. Разширяване на публичните зони със свободен WiFi интернет;

Мярка 7.4. Комплексно планиране и устройство на територията:

Дейност 7.4.1. Прилагане на Общ устройствен план на община Алфатар;

Дейност 7.4.2. Паспортизация на общински сгради - описание на сградния фонд, съоръженията и въвеждане на система за наблюдение;

Дейност 7.4.3. Изготвяне на цифров и графичен модел на устройствените планове на всички населени места в община Алфатар.

Приоритет 8: Опазване на околната среда и подобряване на енергийната ефективност.

Мярка 8.1. Осигуряване на ефективно управление на отпадъците и въвеждане на нови технологии за третиране на биоразградими отпадъци:

Дейност 8.1.1. Изграждане на система за компостиране на биоразградими отпадъци;

Дейност 8.1.2. Изграждане на площадки за временно съхраняване и преработка на строителни отпадъци.

Мярка 8.2. Подобряване на енергийната ефективност и насърчаване използването на възобновяеми енергийни източници:

Дейност 8.2.1. Изграждане водогрейни фотоволтаични колектори;

Дейност 8.2.2. Санитаране на сгради , подмяна на дограма, покривна изолация;

Дейност 8.2.3. Повишаване на информираността на населението в областта на енергийната ефективност;

Дейност 8.2.4. Насърчаване използването на възобновяеми енергийни източници;

Дейност 8.2.5. Усвояване на ВЕИ, пренасочване към биомаса;

Дейност 8.2.6. Въвеждане на природния газ като алтернативен енергоносител в общината;

Дейност 8.2.7. Подмяна на водогрейните котли на парните инсталации.

Дейност 8.2.8. Изграждане на улично осветление със светодиоден източник в общината.

Дейност 8.2.9. Изграждане на фотоволтаични системи с цел опазване на околната среда и климатични промени и намаляване разходите за електрическа енергия.

Мярка 8.3. Развитие и благоустрояване на населените места за повишаване стандарта на обитаване и подобряване на енергийната ефективност.

Мярка 8.4. Осигуряване на ефективна защита на населението за постигане на високо ниво на опазване на живота и здравето му.

Приоритет 9. Развитие на териториалното сътрудничество и укрепване на административния капацитет.

Мярка 9.1. Създаване на партньорства /вкл. международни/ за развитие на териториалното сътрудничество и укрепване на административния капацитет.

Мярка 9.2. Повишаване и надграждане на административния капацитет на общинска администрация.

Общинският план за интегрирано развитие на община Алфатар за периода 2021-2027 г. също така разглежда целевия принос към изпълнението на действията по отношение на климата; за целта в плана за разгледани мерки за противодействие на климатичните промени. В съответния раздел на интегрирания план се подчертава, че „Отделяните отпадъци и по-конкретно отделяните битови отпадъци имат пряко отношение към натрупването на парникови газове в атмосферата. Следва да се предприемат мерки за постигане на целите до 2030 г. за рециклиране на отпадъци и намаляване на количествата на депонираните отпадъци; мерки за предотвратяване генерирането на отпадъци; мерки за подготовка за повторна употреба и рециклиране, изграждане на системата за разделно събиране на отпадъци и подобряване на базата от знания относно кръговата икономика“.

VII. СИСТЕМА ЗА НАБЛЮДЕНИЕ, КОНТРОЛ И ОТЧИТАНЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОБЩИНСКАТА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

Системата за наблюдение, контрол и отчитане на изпълнението на общинската програма за управление на отпадъците на община Алфатар за периода 2021-2028 г. е разработена в съответствие с изискванията на чл. 49, ал. 4 (т. 21 т. 22) от ЗУО, както и в съответствие с рамковите изисквания към разработването на програми за управление на отпадъците от общините, заложиени в чл. 52 от ЗУО.

Наблюдението и оценката на изпълнението на Програмата за управление на отпадъците на община Алфатар е от ключово значение, с оглед проследяване на напредъка по постигане на поставените цели, срокове и ресурси и навременно предприемане на действия за преодоляване на възникващи проблеми при реализацията на мерките, а при необходимост - предприемане на действия за актуализация на Програмата.

Кметът на общината ще отговаря за общата организация на наблюдението на изпълнението на общинската програма за управление на отпадъците. Наблюдението на Програмата за управление на отпадъците ще се осъществява чрез периодично събиране на информация, свързана с напредъка по изпълнение на включените в Програмата мерки и степента на постигане на индикаторите, както и анализ на събраната информация и на възникнали проблеми при изпълнението и причините за тях. В допълнение, за всяка мярка ще се наблюдава и спазването на планирания график и степента на изразходване на ресурсите. За целта общината ще изготви процедурни правила за наблюдение и оценка на Програмата, включително за събиране и систематизиране на данните за посочените в програмата индикатори и отговорностите на общинските звена, които имат отношение към изпълнението на конкретните програмни мерки, и на служителите, отговорен за систематизиране, анализ и оценка на напредъка в изпълнение на мерките, причините за неизпълнение или за изоставане в изпълнението и ще изготвя годишен доклад за напредъка по изпълнение на мерките и програмните цели.

Контролът върху изпълнението на Програмата за управление на отпадъците ще се осъществява от Общинския съвет. За целта, всяка година в срок до 31 март кметът на общината ще представя на Общинския съвет годишен доклад за изпълнение на програмата за предходната година. Годишните отчетни доклади за изпълнението на Програмата за управление на отпадъците ще се публикуват ежегодно и на интернет страницата на община Алфатар, с цел информизиране на обществеността.

Програмата за управление на отпадъците ще бъде **актуализирана** в случай на промяна във фактическите и/или нормативните условия и, по-конкретно:

- промени в изискванията на европейското и българското законодателство, които налагат съществени промени в заложените стратегически и оперативни цели и в планираните мерки за тяхното постигане;
- доказана необходимост от допълнителни мерки към вече приетите или замяна на някои от приетите мерки, които не дават очаквания предварително резултат, поради значително изоставане в изпълнението и постигането на целевите индикатори;
- други непредвидени обстоятелства.

Процедурата на актуализация ще включва изготвяне на актуализиран вариант на Програмата за управление на отпадъците на община Алфатар, провеждане на публично обсъждане, прилагане на законодателството за екологична оценка на планове и програми, внасяне на актуализираната програма за одобрение и приемане от Общински съвет на община Алфатар.

VIII. ПРИЛОЖЕНИЯ